

Działalność muzeów zrzeszonych w SIECI MUZEÓW DOMOWYCH

Raport z realizacji badania

Zespół badawczy i autorzy raportu:

Marlena Błyskał
Katarzyna Nasiłowska
Dominika Pietrzyk
dr Agnieszka Szostak

Spis treści

- 3** Wprowadzenie
- 5** Założenia metodyczne badania
- 7** Przebieg badania
- 8** Uczestnicy badania
- 9** Wyniki badania
- 10** Działalność muzeów domowych
  - 10** Profil działalności muzeów domowych
  - 11** Forma organizacyjno-prawna muzeów domowych
  - 12** Regulamin działania muzeów domowych
  - 13** Czas działalności muzeów domowych
  - 14** Sposoby upowszechniania wiedzy o kolekcji
  - 15** Tryb udostępniania zbiorów
  - 16** Formy aktywności muzeów domowych
  - 17** Wystawy
  - 18** Promocja i reklama muzeów domowych
  - 20** Działalność edukacyjna muzeów domowych
- 21** Zbiory muzeów domowych
- 21** Zbiory muzeów
- 25** Wielkość kolekcji muzealnej
- 26** Ewidencjonowanie zbiorów
- 27** Dokumentowanie zbiorów
- 28** Pozyskiwanie zbiorów, rozwój kolekcji
- 29** Konserwacja zbiorów
- 30** Współpraca
- 32** Przynależność do sieci
- 33** Członkostwo właścicieli muzeów w organizacjach
- 34** Przynależność do Sieci Muzeów Domowych
  - 34** Czas przynależności do Sieci Muzeów Domowych
  - 35** Znaczenie przynależności do Sieci Muzeów Domowych
  - 38** Specyfika muzeów domowych
  - 39** Wyzwania dla muzealników muzeów domowych
- 40** Zakończenie
- 40** Fragment recenzji
- 43** Spis tabel i wykresów
- 44** Bibliografia

Wprowadzenie

W 2007 roku w Muzeum Kultury Ludowej Pogórza Sudeckiego w Kudowie-Zdroju powstał projekt działań na rzecz zachowania domowych i rodzinnych kolekcji zabytków oraz innych przedmiotów mających wartość państwową. Zbiory te są składnikiem lokalnego i regionalnego dziedzictwa kulturowego, wzbogacając tym samym narodowe i europejskie dziedzictwo kulturowe. Dla tych kolekcji przyjęto nazwę MUZEA DOMOWE. Muzea domowe to prywatne zbiory pamiątek i zabytków, będące wartościowymi kolekcjami osób fizycznych, szkół, stowarzyszeń, parafii i ośrodków kultury. Często zbiory te mają szerszy kontekst i ponadlokalne znaczenie historyczne¹.

Projekt tworzenia Sieci szybko przekroczył polsko-czeską granicę. Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe jako pierwsze udzieliło wsparcia naukowego i udostępniło sieć kontaktów. Następnie ze strony czeskiej dołączył Uniwersytet Śląski w Opawie. Inicjatorzy projektu, właściciele prywatnych kolekcji, zainteresowane instytucje i sympatycy idei zgrupowali się z czasem w Sieć Muzeów Domowych, stanowiącą przestrzeń współpracy o luźnej, funkcjonalnej strukturze, która dziś obejmuje partnerów polskich, czeskich, słowackich i ukraińskich².

W 2022 roku do Sieci przystąpiły muzea zrzeszone w Stowarzyszeniu Polskich Muzealników Prywatnych. Obecnie Sieć zrzesza ponad 200 kolekcjonerów oraz przedstawicieli placówek naukowych, specjalistów z muzeów państwowych i samorządowych, domów kultury oraz bibliotek, w większości z Polski³. Ostatnie lata to dynamiczny rozwój Sieci. Podczas spotkań powstał pomysł przeprowadzenia badania, dzięki któremu wszyscy zainteresowani mogliby uzyskać aktualną wiedzę o sytuacji mu-

zeów domowych, a właściciele muzeów zrzeszonych w Sieci mogliby się lepiej poznać nawzajem. W 2023 roku powstała wstępna koncepcja badania, a samo badanie zostało przeprowadzone w 2024 roku.

Nazwa, jaką przyjęła Sieć, odwołuje się do idei muzealizacji domowej przestrzeni, której tradycja sięga przynajmniej XIX wieku. Linda Young wskazuje, że pierwsze muzeum domowe powstało w Londynie⁴. W obecnych czasach muzea tego typu istnieją w wielu krajach, a w ramach Międzynarodowej Rady Muzeów (International Council of Museums, ICOM) w 1997 roku powstał Komitet DEMHIST, skupiający się na konserwacji i zarządzaniu muzeami domowymi, zrzeszający ponad 600 tego typu muzeów na świecie⁵. Przyjmując kryterium formalno-organizacyjne, można założyć, że muzea domowe to muzea prywatne czy innego typu placówki zarządzające dziedzictwem, które działają samodzielnie lub w strukturach organizacji. W dyskusjach o muzealnictwie prowadzonych wśród muzealników prywatnych pojawiają się różne określenia muzeów, w tym m.in. „muzea domowe”, „muzea prywatne”, „małe muzea” czy

¹ Małopolskie Muzea Domowe, Muzeum Ziemi Sudeckiej, <https://muzeum.sacz.pl/malopolskie-muzea-domowe> (dostęp: 31.05.2024).⁴

² Muzea Domowe, Skansen Pstrążna, <https://skansen-kudowa.pl/portfolio/muzea-domowe/> (dostęp: 31.05.2024).

³ Już ponad stu kolekcjonerów przystąpiło do Międzynarodowej Sieci Muzeów Domowych, Dzieje.pl. Portal historyczny, 16 kwietnia 2024, <https://dzieje.pl/wiadomosci/juz-ponad-stu-kolekcjonerow-przystapilo-do-miedzynarodowej-sieci-muzeow-domowych> (dostęp: 31.05.2024).

⁴ L. Young, *Is There a Museum in the House? Historic Houses as a Species of Museum*, „Museum Management and Curatorship” 2007, vol. 22 (1), p. 59–77, DOI:10.1080/096477701264952.

⁵ Komitet ICOM DEMHIST, <https://demhist.mini.icom.museum> (dostęp: 17.11.2024).

Wprowadzenie

„muzea społeczne”⁶. W muzeologicznej literaturze anglojęzycznej spotykamy zaś m.in. „community museum”, „memory museum”, „private house museum”, „home collection”. Już sama różnorodność określeń wskazuje na złożoność i wieloaspektowość badanego zjawiska. Choć zjawisko muzeów domowych jako społecznych i oddolnych inicjatyw opieki nad dziedzictwem jest obecne w literaturze, to niewiele jest badań poświęconych tej tematyce, zwłaszcza w ponadjednostkowej skali. Muzea te nie były dotąd przedmiotem zainteresowania badaczy zajmujących się zarządzaniem muzeami.

⁶ Wspomnieć tu można projekt „Małe muzea. Federacja”, realizowany w latach 2022–2024 przez Fundację Ari Ari, czy konferencję „Turystyka wiejska i muzea. Zobaczć wieś w muzeum”, zorganizowaną przez Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi w listopadzie 2024 roku, której organizatorzy zauważają, że „Muzea prywatne i społeczne oraz izby regionalne lokowane na terenach wiejskich są często pozostawione same sobie – prowadzone z pasji ich założycieli. Włodarze nieczęsto dostrzegają potencjał takich miejsc, a właściciele nie zawsze mają kompetencje by je skutecznie promować, a w efekcie swój region.”

Założenia metodyczne badania

Celem badania jest zdobycie wiedzy o działalności i potencjale muzeów należących do Sieci Muzeów Domowych, aby jej poszczególne „części”, takie jak małopolska, dolnośląska, a także muzea zrzeszone w Stowarzyszeniu Polskich Muzealników Prywatnych, mogły się w większym stopniu zintegrować. Wyniki badania mogą być również przydatne w relacjach Sieci z otoczeniem oraz stanowić źródło wiedzy o specyfice muzeów domowych. Przedmiotem badania są prywatne muzea, zwane też domowymi, ich aktywność w wybranych obszarach – zbiorów, zarządzania czy uwarunkowania przynależności do Sieci.

Muzeum zdefiniowano jako „jednostkę organizacyjną nienastawioną na osiągnięcie zysku, której celem jest gromadzenie i trwała ochrona dóbr naturalnego i kulturalnego dziedzictwa ludzkości o charakterze materialnym i niematerialnym, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwianie korzystania ze zgromadzonych zbiorów”⁷. Zaznaczyć należy, że równolegle funkcjonuje definicja muzeum opracowana w 2022 roku przez Międzynarodową Radę Muzeów (ICOM), która brzmi: „Muzeum jest trwałą instytucją służącą społeczeństwu, nienastawioną na osiągnięcie zysku, która zajmuje się badaniem, gromadzeniem, konserwacją, interpretacją oraz prezentacją materialnego i niematerialnego dziedzictwa. Otwarte dla wszystkich, powszechnie dostępne i niewykluczające muzea promują różnorodność i zrównoważony rozwój.

Swoją działalność i sposoby komunikowania opierają na zasadach etyki, profesjonalnej rzetelności i społecznej partycypacji. Oferują zróżnicowane doświadczenia służące edukowaniu, rozrywce, refleksji i dzieleniu się wiedzą”⁸.

Zgodnie z ustawą „muzea mogą być tworzone przez ministrów i kierowników urzędów centralnych, jednostki samorządu terytorialnego, osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej”⁹. Zatem muzea prywatne mogą być tworzone przez wskazane osoby lub podmioty niebędące jednostkami państwowymi i samorządowymi.

W toku prac określono następujące pytania badawcze:

1. W jaki sposób muzea domowe działają i jak są zarządzane?
2. Jakie zbiory posiadają muzea domowe?
3. Jakie są motywacje i oczekiwania właścicieli muzeów domowych w kontekście przynależności do Sieci Muzeów Domowych?

⁷ Definicja z ustawy o muzeach art. 1, Ustawa o muzeach z dnia 21 listopada 1996 r., Dz.U.2022.0.385.

⁸ Nowa definicja muzeum, ICOM Poland, 24 listopada 2022, <https://icom-poland.mini.icom.museum/nowa-definicja-muzeum/> (dostęp: 7.12.2024).

⁹ Art. 5 ustawy o muzeach z dnia 21 listopada 1996 r., Dz.U. 1997 nr 5 poz. 24.

Założenia metodyczne badania

Pierwszym etapem było ustalenie listy osób i podmiotów zrzeszonych w Sieci. Dane zostały pozyskane od koordynatorów: Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego, Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu oraz Polskiego Stowarzyszenia Muzealników Prywatnych. W ten sposób powstała baza osób i podmiotów stanowiąca punkt wyjścia do przeprowadzenia badania. Wymagała ona jednak ujednoczenia i zaktualizowania oraz uzupełnienia danych.

Określono zagadnienia, których dotyczyło badanie, skupiając się na kwestiach organizacyjnych, dostępnościowych, współpracy z szeroko pojętym otoczeniem oraz na zbiorach. Otoczenie rozumiane jest tutaj jako „to, co znajduje się na zewnątrz organizacji, poza jej granicami i oddziałuje na nią pośrednio lub bezpośrednio”¹⁰. W literaturze¹¹ wskazuje się na różne jego obszary, np. kulturowe, ekonomiczne, ekologiczne, technologiczne, polityczne, społeczne czy prawne. W badaniu tym skupiono się na relacjach muzeów z otoczeniem w wymiarze społecznym – współpracy z różnego typu organizacjami.

W tabeli 1 znajduje się zestawienie zagadnień poruszanych w badaniu, które stały się podstawą do przygotowania kwestionariusza ankiety, a następnie jej wersji elektronicznej, stanowiącej narzędzie badawcze.

¹⁰ A. Koźmiński, W. Piotrowski, *Zarządzanie. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013, s. 42.

¹¹ A. Koźmiński, D. Jemielniak, D. Latusek-Jurczak, A. Pikos, *Zarządzanie. Nowe otwarcie*, Wydawnictwo Poltex, Warszawa 2023, s. 76; A. Koźmiński, W. Piotrowski, *Zarządzanie...*, s. 36.

Tabela 1 | Zestawienie zagadnień poruszanych w ankiecie

Pytania badawcze	Zagadnienie badawcze
W jaki sposób muzea działają i jak są zarządzane?	Typ muzeum (profil działalności)
	Forma organizacyjno-prawna (obecność w wykazie MKiDN)
	Czas działalności muzeum od momentu upublicznienia kolekcji
	Współpraca z otoczeniem
Jakie zbiory posiadają muzea domowe?	Źródła wiedzy o muzeum: publikacje, internet (media społecznościowe, strona www, inne media – artykuły, wywiady etc.)
	Posiadane zbiory: wielkość, zakres, sposób udokumentowania, sposób prezentacji
Jakie są motywacje i oczekiwania ich właścicieli co do przynależności do Sieci?	Formy upowszechniania wiedzy o zbiorach
	Jakie znaczenie ma dla muzeum przynależność do Sieci? Motywacje, oczekiwania, pomysły na działalność w Sieci
	Co wyróżnia muzea domowe?
	Czas przynależności do Sieci

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

W tym miejscu pragniemy serdecznie podziękować pani Marii Marciniowskiej, Pawłowi Zaniewskiemu oraz Ryszardowi Krukowi za liczne uwagi i komentarze, stanowiące nieocenioną pomoc w toku prac nad kwestionariuszem ankiety oraz w trakcie realizacji badania.

Przebieg badania

Badanie ankietowe przeprowadzono od kwietnia do maja 2024 roku, a odpowiedzi zebrano w okresie od 8 kwietnia do 10 maja. W tym czasie zespół badawczy dwukrotnie zwracał się do członków Sieci Muzeów Domowych z prośbą o wypełnienie ankiety. Zaznaczyć trzeba, że badaniem nie byli objęci wszyscy członkowie Sieci – pominięto osoby prywatne, kolekcjonerów, którzy nie udostępniają zainteresowanym swoim zbiorów w formule muzeów, skupiając się na podmiotach zarządzających dziedzictwem. Zatem wiadomość mailową z zaproszeniem do udziału w badaniu otrzymały 73 podmioty z otrzymanej listy 149 kontaktów – wszystkich osób zgłaszających akces do Sieci. Uzyskano 18 odpowiedzi, co daje zwrotność na poziomie 25%. Ankietę wysyłano tylko na te adresy mailowe, które zostały udostępnione przez członków Sieci, i w przypadku, gdy udało się zidentyfikować podmiot zarządzający dziedzictwem. Ankietę kierowano do muzeów prywatnych, izb regionalnych i innych miejsc prezentujących lokalne dziedzictwo. Pomimo że w metryczce zawarto jedynie pytanie o nazwę podmiotu oraz jego dane lokalizacyjne

(miejsowość, gmina, powiat, województwo), nie wszyscy ankietowani udzielili odpowiedzi¹².

¹² W ankiecie nie pytano o dane osobowe właścicieli muzeów, a wyniki przedstawiono w zbiorczych zestawieniach.

Uczestnicy badania

Odpowiedzi na prośbę o wypełnienie ankiety uzyskano od 18 osób reprezentujących muzea domowe. Poniższa tabela przedstawia wyniki w podziale na województwa, które zestawiono z analogicznymi danymi dotyczącymi liczby podmiotów zrzeszonych w Sieci. Uczestnikami badania byli przedstawiciele (właściciele) muzeów należących do Sieci Muzeów Domowych, zlokalizowanych na terenie 13 województw. To prywatni kolekcjonerzy, którzy zdecydowali się na udostępnienie swoich zbiorów zainteresowanym odbiorcom. Udzielali odpowiedzi dotyczących działalności ich muzeum, co oznacza, że jedna odpowiedź na ankietę to głos jednego respondenta reprezentującego jedno muzeum.

Tabela 2 prezentuje liczbę zaproszonych do udziału podmiotów z Sieci Muzeów Domowych oraz liczbę nadesłanych odpowiedzi.

Tabela 2 | Uczestnicy badania według województw

Województwo	Udział w badaniu	Odpowiedzi
dolnośląskie	10	3
kujawsko-pomorskie	1	1
lubelskie	5	2
lubuskie	1	1
małopolskie	23	4
mazowieckie	15	2
opolskie	1	0
podkarpackie	5	1
pomorskie	4	1
śląskie	1	0
świętokrzyskie	1	0
wielkopolskie	3	1
zachodniopomorskie	3	1
	73	17
brak danych identyfikujących		1

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WNIKÓW ANKIETY

Najwięcej odpowiedzi uzyskano z muzeów z Małopolski i Dolnego Śląska. W tych regionach działają koordynatorzy Sieci, tj. Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu oraz Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe z siedzibą we Wrocławiu. Natomiast w województwie mazowieckim ma swoją siedzibę Stowarzyszenie Polskich Muzealników Prywatnych, które niedawno dołączyło do Sieci. Dotychczas niezrzeszone w sieci pozostają muzea z województw podlaskiego, warmińsko-mazurskiego oraz łódzkiego.

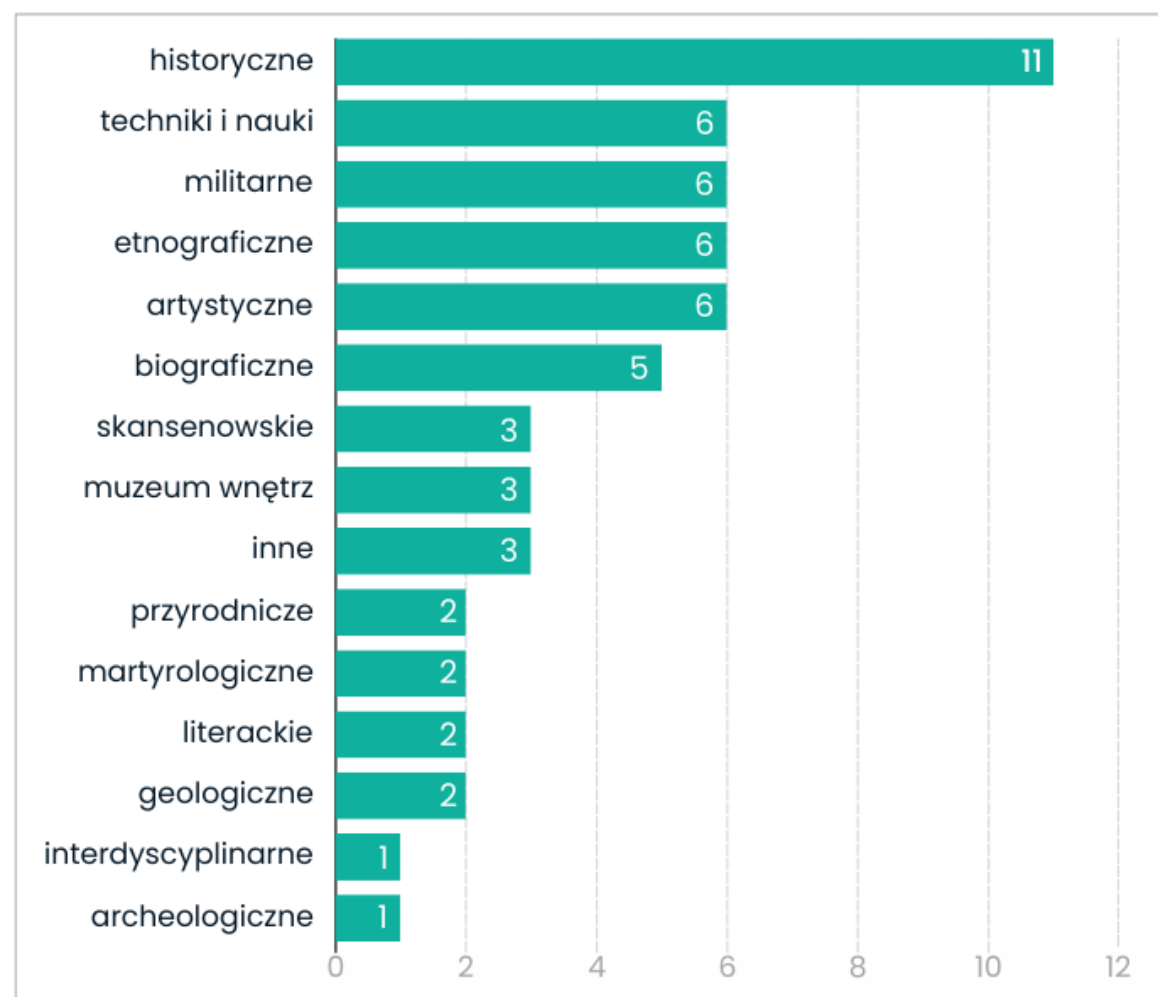
Wyniki badania

W dalszej części raportu zaprezentowano wyniki badania w podziale na poszczególne pytania badawcze. Odpowiedzi na pytania zamknięte, wyniki jednokrotnego wyboru zaprezentowano procentowo, zaś w przypadku pytań wielokrotnego wyboru lub pytań otwartych – w wartościach bezwzględnych. Dla lepszego zobrazowania przedstawiono je na wykresach oraz w zestawieniach tabelarycznych.

Działalność muzeów domowych

Intencją pytania 1 była identyfikacja profilu (typu) działalności muzeum. Było to pytanie wielokrotnego wyboru. Respondentom zaproponowano 15 kategorii (w tym możliwość wskazania kategorii innej niż zaproponowane oraz podania jej charakterystyki).

Wykres 1 | Profil działalności muzeów domowych

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

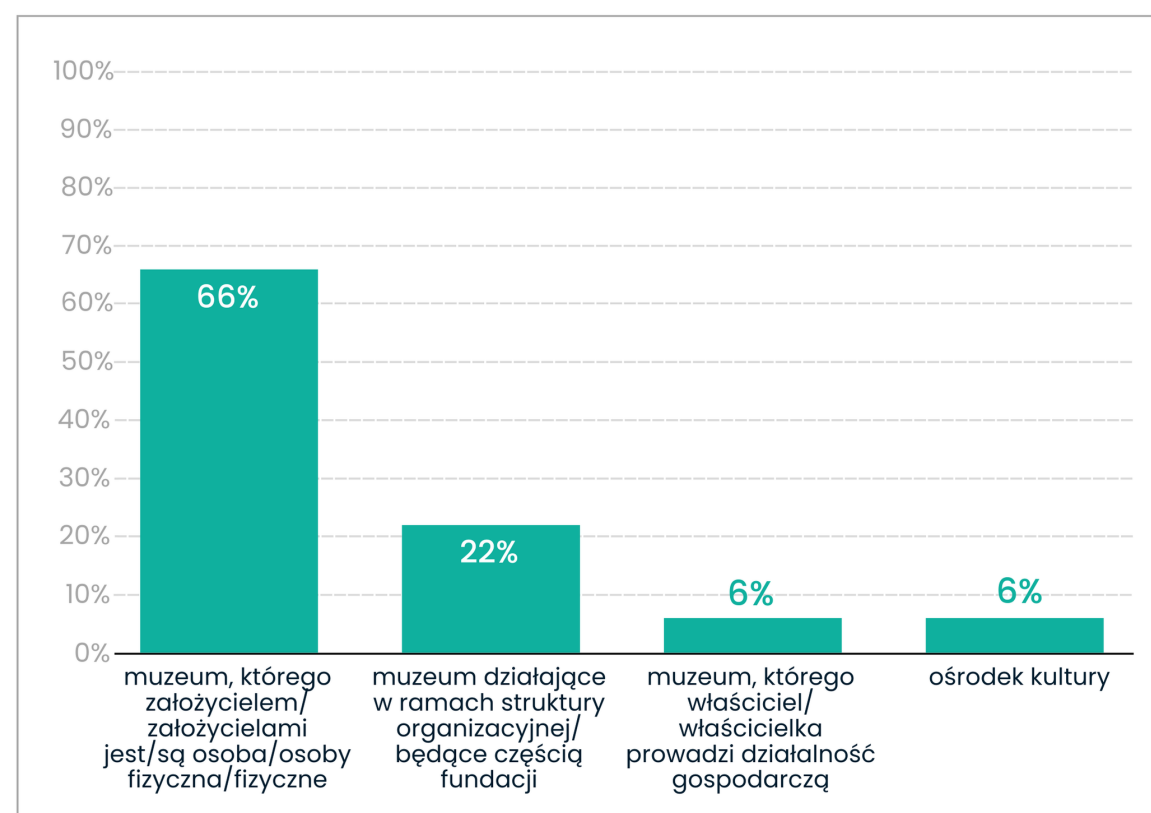
Profil działalności muzeów domowych

Najwięcej ankietowanych wskazało na historyczny profil działalności (11). Kolejne najczęściej reprezentowane kategorie to muzea artystyczne, techniczne i naukowe, a także etnograficzne (po 6 odpowiedzi). W dalszej kolejności znajdują się muzea biograficzne (5), skansenowskie i wnętrz (po 3). Najmniej wskazań dotyczyło muzeów przyrodniczych, geologicznych, literackich, martyrologicznych (po 2) oraz interdyscyplinarnych i archeologicznych (po 1). W kategorii „inne” znajdowały się 3 odpowiedzi, gdzie wymieniono muzea zajmujące się dewocjonaliami (1), pojazdami specjalistycznymi (1) oraz malarstwem zalipiańskim (1). Badaniem udało się uchwycić jednostkowe muzea o wąskich i unikatowych w tej grupie specjalizacjach.

Działalność muzeów domowych

Pytania 8 i 9 dotyczyły formy organizacyjno-prawnej muzeum, która jest zróżnicowana i elastyczna, dlatego kwestie te rozdzielono na dwa pytania. W pytaniu 8 respondentom zaproponowano 5 kategorii do wyboru, natomiast pytanie 9 miało charakter uzupełniający i dawało możliwość wpisania innej niż w pytaniu poprzedzającym odpowiedzi. Z tej możliwości skorzystało 3 respondentów.

Wykres 2 | Forma organizacyjno-prawna muzeów domowych

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Forma organizacyjno-prawna muzeów domowych

Najwięcej ankietowanych (66%) wskazało na odpowiedź „muzeum, którego założycielem jest osoba fizyczna/założycielami są osoby fizyczne”, 22% podało, że muzeum działa w ramach struktury organizacyjnej fundacji. Najmniej (6%) ankietowanych wybrało odpowiedź, że właściciel/właścicielka prowadzi działalność gospodarczą lub że muzeum działa w strukturach ośrodka kultury (6%).

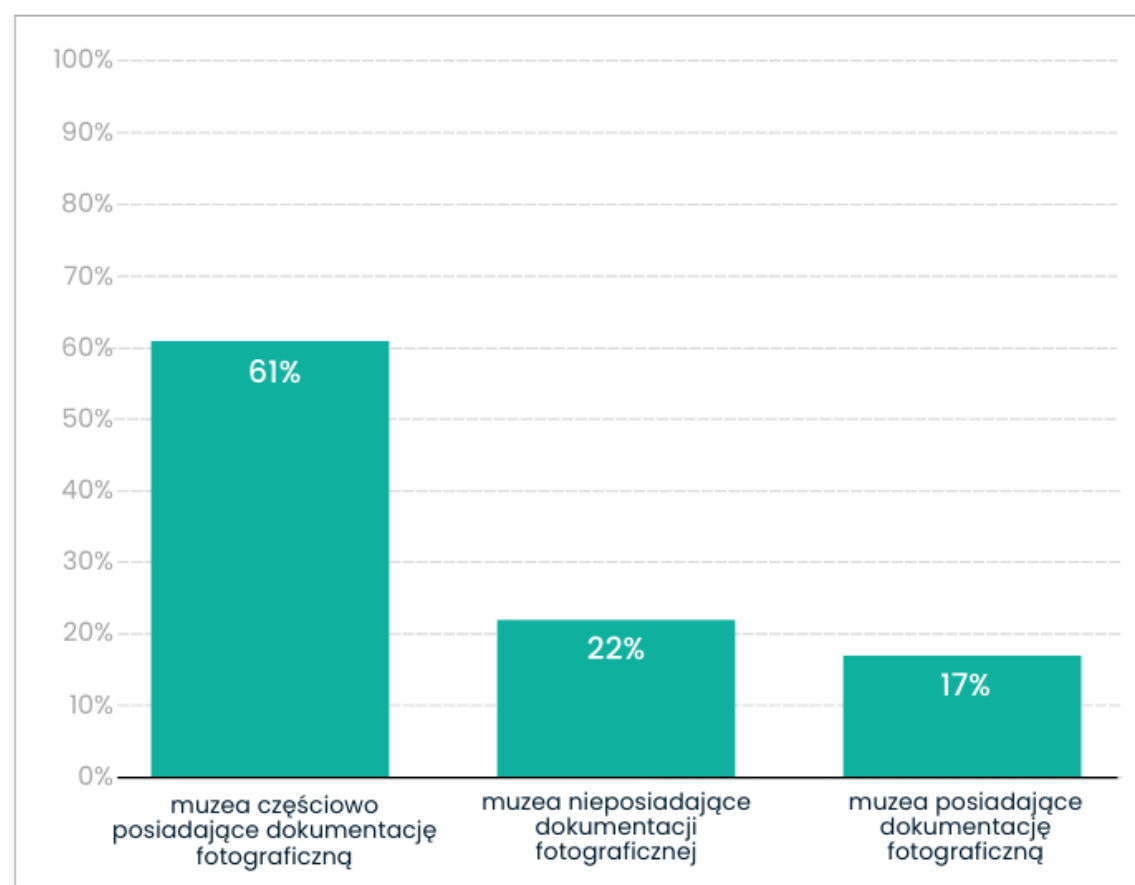
W pytaniu 9 uzyskano 3 uzupełnienia. Jeden respondent opisał swoją historię starań o wpis do wykazu muzeów działających w oparciu o regulamin uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i dziedzictwa narodowego¹³. Dwóch ankietowanych potwierdziło odpowiedzi z pytania 8, że najpopularniejsze formy organizacyjno-prawne to muzeum prowadzone i założone przez osoby fizyczne lub muzeum będące częścią fundacji.

¹³ Wykaz ten jest zgodny z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. z 2020 r. poz. 902, z późn. zm.) i nie jest tożsamy z Państwowym Rejestrem Muzeów, <https://bip.mkidn.gov.pl/pages/rejstry-ewidencje-archiwa-wykazy/wykaz-muzeow.php> (dostęp: 19.08.2024).

Działalność muzeów domowych

Pytanie 10 było pytaniem zamkniętym, które dotyczyło posiadania przez muzeum regulaminu uzgodnionego z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Celem pytania było zdobycie wiedzy o ustandaryzowanych rozwiązaniach formalnych regulujących działalność badanych muzeów, które zostały uzgodnione z właściwym do tego ministrem. Respondenci mogli wybrać odpowiedź „tak” lub „nie”.

Wykres 3 | Posiadanie przez muzea regulaminu uzgodnionego z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Regulamin działania muzeów domowych

Na podstawie ankiety wykazano, że 61% placówek posiada taki regulamin, natomiast 39% w ogóle nim nie dysponuje. Oznacza to, że ponad połowa muzeów domowych działa zgodnie z ustawą o muzeach¹⁴. Decyzja o uzgodnieniu regulaminu z ministerstwem nie jest obligatoryjna i jest indywidualnie podejmowana przez właściciela muzeum. Wcześniejsze badania¹⁵ pokazały, że wśród muzeów prywatnych odsetek muzeów działających w oparciu o regulaminy uzgodnione z właściwym ministrem jest zbliżony.

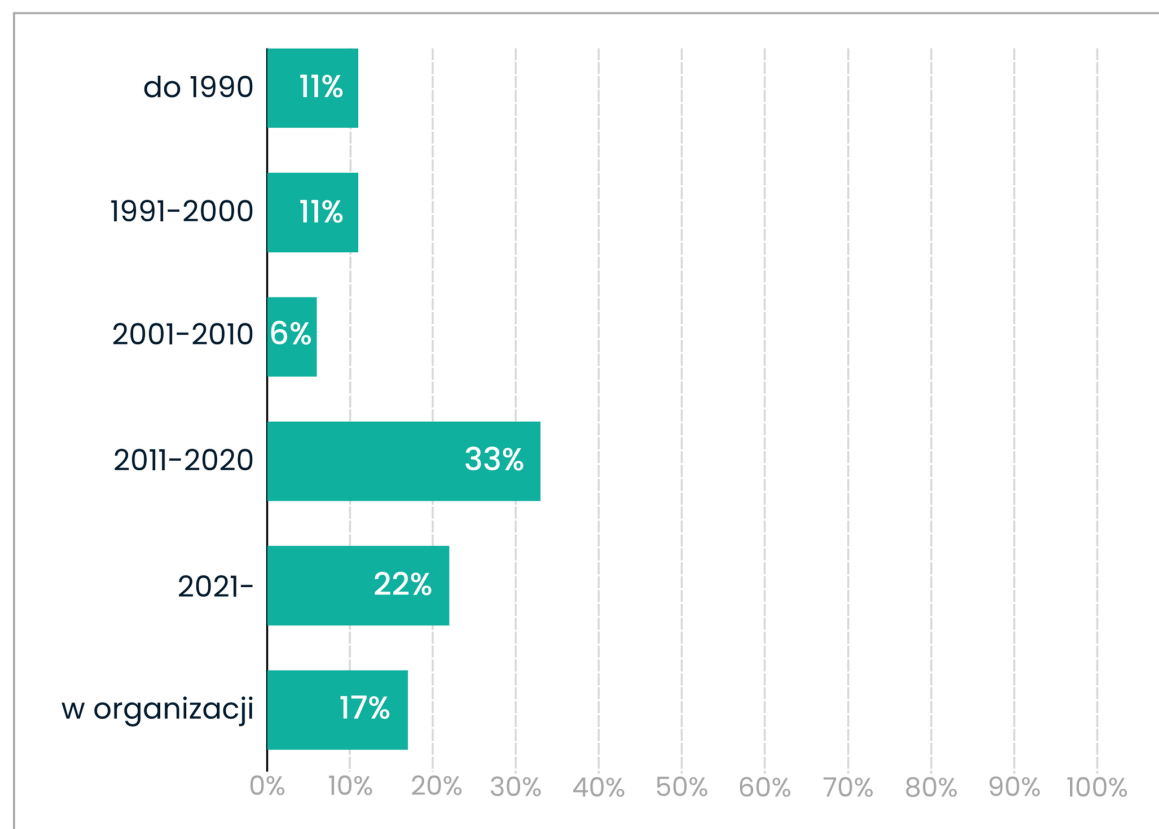
¹⁴ Art. 6 pkt 6 ustawy o muzeach z dnia 21 listopada 1996 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 902, z późn. zm.) określa: „Muzeum nieposiadające osobowości prawnej, w tym muzeum funkcjonujące w ramach struktury jednostki organizacyjnej, działa na podstawie regulaminu (...). Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego prowadzi spis uzgodnionych regulaminów (...)”.

¹⁵ A. Szostak, *Raport z realizacji projektu „Muzea prywatne. Zarządzanie i finansowanie”*, Kraków 2021, s. 27, https://muzea.szostak.edu.pl/wp-content/uploads/2021/12/2021-12-28_Muzea-Prywatne-Raport.pdf (dostęp: 19.08.2024).

Działalność muzeów domowych

Pytanie 11 dotyczyło daty rozpoczęcia działalności muzeum i udostępnienia kolekcji zwiedzającym. Było to pytanie otwarte, a odpowiedzi pogrupowano w przedziały czasowe, które przedstawiono na wykresie. Przyjęto dekady (1990–2000, 2001–2010, 2011–2020) jako jednostki czasowe. Uwzględniono także muzea powstałe przed rokiem 1990 i po roku 2020 oraz muzea w organizacji.

Wykres 4 | Moment rozpoczęcia działalności muzeum – czas udostępnienia kolekcji zwiedzającym

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Czas działalności muzeów domowych

Najwięcej respondentów (33%) wskazało, że muzeum otwarto dla zwiedzających w latach 2011–2020; 22% odpowiedziało, że muzeum udostępniono w okresie po 2020 roku do czasu przeprowadzenia ankiety; 17% ankietowanych podało, że muzeum jest w organizacji, a najmniej wskazań (6%) dotyczyło udostępnienia w okresie 2001–2010. Co ciekawe, wśród ankietowanych znalazły się muzea z ponadtrzydziestoletnią tradycją, założone przed 1990 rokiem (11%).

Działalność muzeów domowych

Pytanie 15 miało na celu zidentyfikowanie wybieranych przez prowadzących muzea domowe sposobów upowszechniania wiedzy o zgromadzonej kolekcji. Respondenci mogli wskazać jedną lub kilka z podanych 6 metod i kanałów komunikacji wykorzystywanych do popularyzacji zbiorów, ewentualnie wskazać inne.

Tabela 3 | Sposób upowszechniania wiedzy o kolekcji muzeum

Forma upowszechniania wiedzy o kolekcji muzealnej	Liczba wskazań
media społecznościowe	13
wystawa w siedzibie muzeum	10
udział w spotkaniach organizowanych przez inne podmioty	9
organizacja wydarzeń w siedzibie muzeum	6
wykorzystanie zbiorów w rekonstrukcjach historycznych	5
strona www	5
inne	5

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Sposoby upowszechniania wiedzy o kolekcji

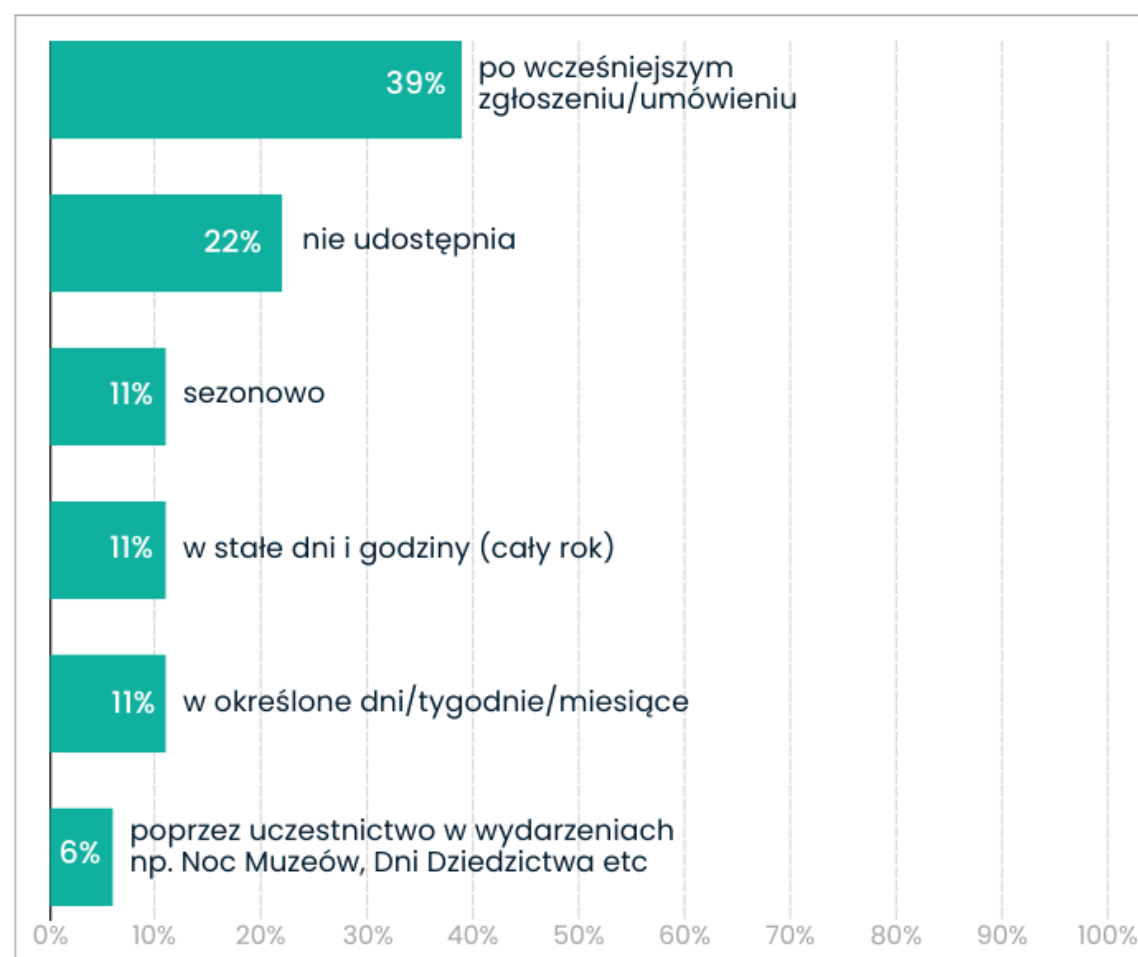
Jako najczęstszą formę popularyzacji zbiorów podawano media społecznościowe (13 odpowiedzi). Drugą najczęściej wskazywaną metodą jest upowszechnianie kolekcji w postaci wystaw organizowanych w siedzibie muzeum (10), następnie udział w spotkaniach organizowanych przez inne podmioty (9) i wydarzenia w siedzibie muzeum (6). Równą liczbę głosów otrzymały 3 formy: wykorzystanie zbiorów w rekonstrukcjach historycznych, strona www, inne (5 odpowiedzi każda).

W odpowiedzi „inne” uczestnicy badania wpisali odmienne metody upowszechniania wiedzy. Pierwsza osoba podała, że nie udostępnia swoich zbiorów wszystkim – zna je wąska grupa pasjonatów, osób zainteresowanych tematem. Inną metodą jest udział w wystawach poza muzeum oraz prowadzenie działalności wydawniczej („publikacje książkowe”). Jedna odpowiedź wskazuje, że muzeum eksponuje swoje zbiory na wystawach plenerowych, a inna, że tworzy wystawy czasowe. Pojawiła się też odpowiedź „brak”.

Działalność muzeów domowych

Pytanie 16 pozwoliło dowiedzieć się, w jakim czasie prezentowane są zbiory muzeum. Uczestnicy mogli zaznaczyć jedną odpowiedź spośród: sezonowo, po umówieniu, w stałe dni i godziny przez cały rok, poprzez uczestnictwo w wydarzeniach, w określonym czasie.

Wykres 5 | Sposoby udostępniania kolekcji przez muzea

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Tryb udostępniania zbiorów

Na podstawie analizy uzyskanych wyników można stwierdzić, że 39% respondentów prezentuje swoje kolekcje przez cały rok, po wcześniejszym umówieniu. Z kolei 11% umożliwia dostęp do kolekcji sezonowo, tylko w określonych porach roku. Tyle samo ankietowanych deklaruje, że udostępnia je w określonych dniach/tygodniach/miesiącach. Najmniej uczestników badania (6%) pokazuje wystawy podczas udziału w różnych wydarzeniach. Warty zbadania elementem są czynniki, które powodują, że część muzeów nie udostępnia swoich kolekcji.

Działalność muzeów domowych

Pytanie 18 dotyczyło form aktywności prowadzonych w ramach działalności muzeów. Uczestnicy badania mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź z podanych 5 propozycji, ewentualnie podać inne formy. Miało to umożliwić pełną charakterystykę działalności muzeów domowych.

Tabela 4 | Formy aktywności

Forma aktywności	Liczba wskazań
zajęcia edukacyjne dla różnych grup odbiorców: dzieci i młodzieży, dorosłych	10
imprezy plenerowe	8
wydarzenia w siedzibie muzeum o charakterze popularyzatorskim (prelekcje, prezentacje, wykłady)	5
rekonstrukcje historyczne	4
wydarzenia w siedzibie muzeum o charakterze naukowym (seminaria, konferencje)	3
nie dotyczy	3
Inne	2

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Najczęściej organizowaną formą aktywności są zajęcia edukacyjne dla różnych grup odbiorców (10 wskazań). Respondenci wskazali, że realizują również różnorodne imprezy plenerowe (8). Wymieniono też wydarzenia o charakterze popularyzatorskim odbywające się w siedzibie muzeum (5). Czterech respondentów zaznaczyło rekonstrukcje historyczne. Orga-

Formy aktywności muzeów domowych

nizację wydarzeń naukowych takich jak seminaria i konferencje podało 3 respondentów. Tyle samo osób zaznaczyło odpowiedź „nie dotyczy”. W odpowiedzi „inne” wymieniono następujące formy: koncerty, warsztaty, wystawy czasowe.

Na podstawie powyższych odpowiedzi można wnioskować, że muzea organizują różnorodne formy aktywności, angażujące zróżnicowaną grupę odbiorców zarówno w siedzibie muzeum, jak i poza nią. Aktywności o charakterze edukacyjnym realizuje ponad połowa uczestników badania (56%), a 44% uczestniczy w imprezach plenerowych.

Działalność muzeów domowych

Celem pytania 17 było pozyskanie informacji na temat wystaw organizowanych w muzeum. Respondenci mogli udzielić wielokrotnej odpowiedzi, wybierając z podanych opcji: wystawa stała, wystawa czasowa, wystawa prezentowana poza siedzibą lub plenerowo oraz „nie dotyczy”.

Tabela 5 | Organizowane wystawy

Typ wystawy	Liczba wskazań
stała	11
poza siedzibą	9
plenerowa	7
czasowa	6
nie dotyczy	2

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Najwięcej osób biorących udział w badaniu (11) wybrało organizację wystaw stałych, 9 wskazało, że organizuje wystawy poza siedzibą, 7 wystawy plenerowe, zaś 6 wystawy czasowe, 2 osoby zaznaczyły opcję „nie dotyczy”.

Wystawy

Działalność muzeów domowych

Celem pytania 19 była identyfikacja form promocji działalności muzeów domowych. Uczestnicy mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź z podanych 10 propozycji, ewentualnie wskazać inne. Wyniki zostały zebrane w tabeli 6.

Promocja i reklama muzeów domowych

Tabela 6 | Formy promocji

Forma promocji	Liczba wskazań
Facebook (medium społecznościowe)	11
zamieszczanie informacji na innych stronach internetowych	7
własna strona internetowa	6
Instagram (medium społecznościowe)	4
ulotki, plakaty, foldery	4
reklama w prasie	3
reklama w przestrzeni publicznej – plakaty, plansze, in.	3
nie korzysta	2
Inne	2
Youtube	1
prowadzenie newslettera	1
inne media społecznościowe	0

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Działalność muzeów domowych

Wśród wybieranych form promocji zdecydowanie przeważają aktywności promocyjne realizowane za pośrednictwem internetu (30 wskazań, w tym różne media społecznościowe, strony internetowe, newsletter) niż innych form promocji (10 wskazań, w tym ulotki, foldery, plakaty, reklamy w prasie, reklamy w przestrzeni publicznej – plakaty, plansze i inne).

Różnorodne media społecznościowe zostały wskazane 15 razy dla 3 kategorii analizowanych serwisów społecznościowych (Facebook – 11, Instagram – 4, i inne – 0). Dużą liczbę wskazań (13) dostały strony internetowe, rozdzielone na strony własne (6) i strony prowadzone przez podmioty zewnętrzne (7), na których są umieszczane informacje o muzeum.

Wśród form bardziej tradycyjnych kolejno wybierane były ulotki, plakaty, foldery (4) oraz po 3 wskazania reklama w prasie i reklama w przestrzeni publicznej. Ponadto uczestnicy badania dwukrotnie podali brak korzystania z jakiegokolwiek formy promocji. W odpowiedzi umożliwiającej charakterystykę innych form promocji respondenci wskazali: informację na stronie internetowej organizatora oraz w mediach społecznościowych organizatora, a także korzystanie z oznaczenia w Google Maps.

Pytanie 19 nie tylko dostarczyło istotnych informacji charakteryzujących działania promocyjne, ale także sprowokowało pytania uzupełniające: Dlaczego respondenci zdecydowali się na korzystanie z powyżej wskazanych form komunikacji? Jakie czynniki wpływają na wybór danych form promocji (znajomość, cena, znajomość platformy)? Warto zastanowić

Promocja i reklama muzeów domowych

się nad powyższymi pytaniami, które mogą zostać zadane w badaniach pogłębiających.

Działalność muzeów domowych

Celem pytania 20 było zrozumienie, jakie formy działalności edukacyjnej prowadzą muzea. Respondenci mogli wybrać jedną lub kilka z podanych propozycji, ewentualnie podać inne przykłady. Pozwala to na uzyskanie pełniejszego obrazu realizowanej działalności edukacyjnej.

Tabela 7 | Formy działalności edukacyjnej

Forma działalności edukacyjnej	Liczba wskazań
oprowadzanie po muzeum	11
warsztaty (forma interaktywna)	9
nie prowadzimy działalności edukacyjnej	4
Inne	2
zajęcia wirtualne	0

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Najczęstszą odpowiedzią było oprowadzanie po muzeum (11). Drugą najpopularniejszą metodą okazało się prowadzenie warsztatów w formie interaktywnej (9) – takie zajęcia mogą angażować odwiedzających w różnym wieku, oferując im praktyczne doświadczenia i głębsze zrozumienie prezentowanych wystaw. Z odpowiedzi respondentów wynika, że niektóre muzea domowe nie prowadzą działalności edukacyjnej (4). Żadne z badanych muzeów nie oferuje zajęć wirtualnych. Ponadto uzyskano 2 dodatkowe informacje w odpowiedzi „inne” – wymieniono lekcje muzealne w szkołach oraz pogadanki podczas wystaw plenerowych.

Działalność edukacyjna muzeów domowych

Zbiory muzeów domowych

Pytanie 2 dotyczyło zbiorów posiadanych przez muzea. Było to pytanie wielokrotnego wyboru, istotne dla identyfikacji specyfiki muzeów domowych przez pryzmat zgromadzonych przez nie kolekcji. Katalog możliwych odpowiedzi obejmował kilkadziesiąt kategorii.

W celu prezentacji wyników skategoryzowano je w zbiory (tabele 10–15) i podano liczbę wskazań, prezentując ogólny charakter kolekcji i jej specyfikę tematyczną. W kolumnie pierwszej ujęte zostały przykładowe zbiory z danego katalogu, w kolumnie drugiej liczba muzeów, które mają takie zbiory.

Tabela 8 | Kategoria pamiątki i kolekcje osobiste

Pamiątki i kolekcje osobiste	Liczba muzeów posiadających
fotografie	11
pamiątki	6
Listy	5
pocztówki	5
znaczki	4
Bilety	3
dzwonki	3
autografy	2
Foldery	2
kalendarze	1
magnesy na lodówkę	1

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WNIKÓW ANKIETY

Zbiory muzeów

Tabela 9 | Kategoria przedmioty wartościowe i cenne

Przedmioty wartościowe i cenne	Liczba muzeów posiadających
banknoty	8
monety	8
odznaczenia/ordery	7
odznaki	7
biżuteria	6
medale	5
papiery wartościowe	4
dewocjonalia	3
srebro/platery	3
minerały	1

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WNIKÓW ANKIETY

Zbiory muzeów domowych

Tabela 10 | Kategoria literatura i druki

Literatura i druki	Liczba muzeów posiadających
dokumenty	12
czasopisma	7
pieczęcie	7
książki	6
etykiety	4
mapy	3
papiery listowe	2
pióra wieczne	2
ekslibrisy	1
plakaty	1
starodruki	1
naklejki/nalepki	1

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Zbiory muzeów

Tabela 11 | Kategoria przedmiot codziennego użytku

Przedmioty codziennego użytku	Liczba muzeów posiadających
żelazka	7
guziki	7
butelki	4
meble	4
klucze	2
opakowania	2
zegary	2
zapałki/pudełka	2
breloki	1
lampy	1
tablice rejestracyjne	1
żyletki/opakowania	1
sprzęt gospodarstwa domowego	1
kubki	1

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Zbiory muzeów domowych

Tabela 12 | Kategoria sztuka i rzemiosło

Sztuka i rzemiosło	Liczba muzeów posiadających
ceramika/porcelana/fajans	7
obrazy	4
grafika	3
szkło	3
herby	3
rzeźby	2
rysunki	2
judaika	2
ikony	1

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Zbiory muzeów

Tabela 13 | Pozostałe kategorie zbiorów

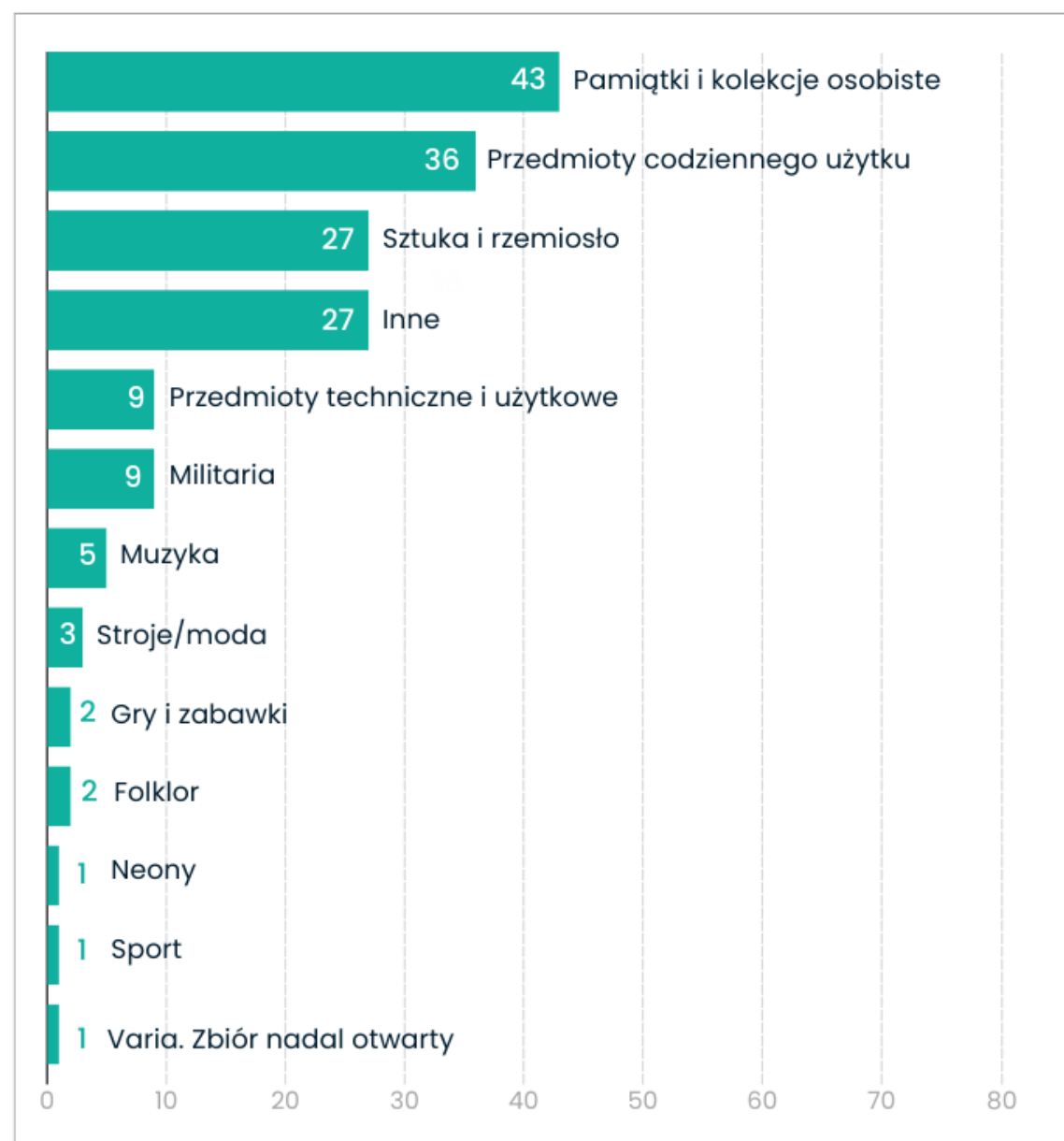
Gry i zabawki	Liczba muzeów posiadających
militaria	9
zabytki techniki	8
płyty winylowe	3
stroje/moda	3
zabawki	2
folklor	2
nuty	2
radio i TV	1
neony	1
sport	1
varia – zbiór nadal otwarty	1

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Zbiory muzeów domowych

Zbiory muzeów

Wykres 6 | Liczba muzeów posiadających poszczególne kategorie zbiorów

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Najpopularniejszymi zbiorami są dokumenty, na co wskazało 12 respondentów, następnie fotografie, które znajdują się w kolekcjach 11 muzeów, oraz militaria, obecne w kolekcjach 9 muzeów.

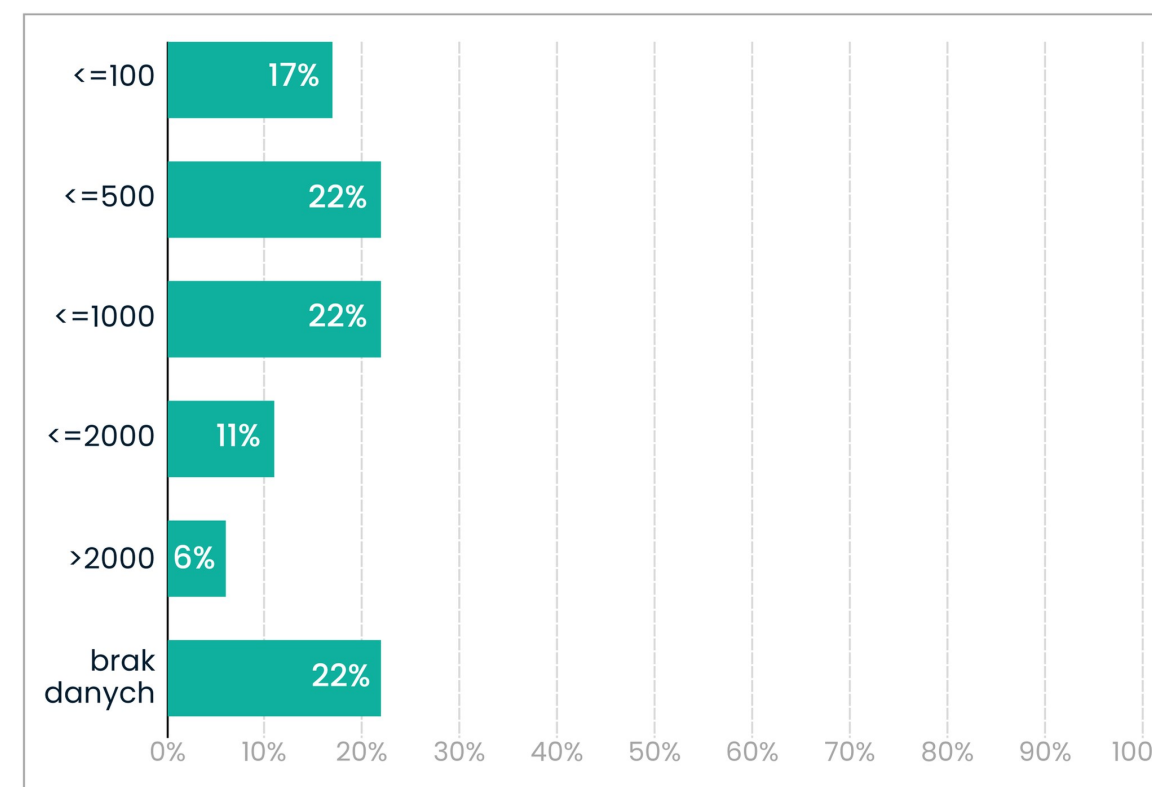
Zbiory muzeów domowych

Pytanie 3 dotyczy wielkości kolekcji¹⁶ i było pytaniem otwartym. Na podstawie udzielonych odpowiedzi wyznaczono następujące kategorie wielkości kolekcji muzealnych: do 100 obiektów, do 500 obiektów, do 1000 obiektów, do 2000 obiektów, ponad 2000 obiektów.

Ponieważ niektórzy ankietowani oceniali wielkość zbiorów kategoriami ogólnymi („duża”) lub na podstawie liczby pomieszczeń i nie podali konkretnej liczby obiektów, wprowadzono dodatkową kategorię „brak danych”.

Wielkość kolekcji muzealnej

Wykres 7 | Wielkość kolekcji muzealnej

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

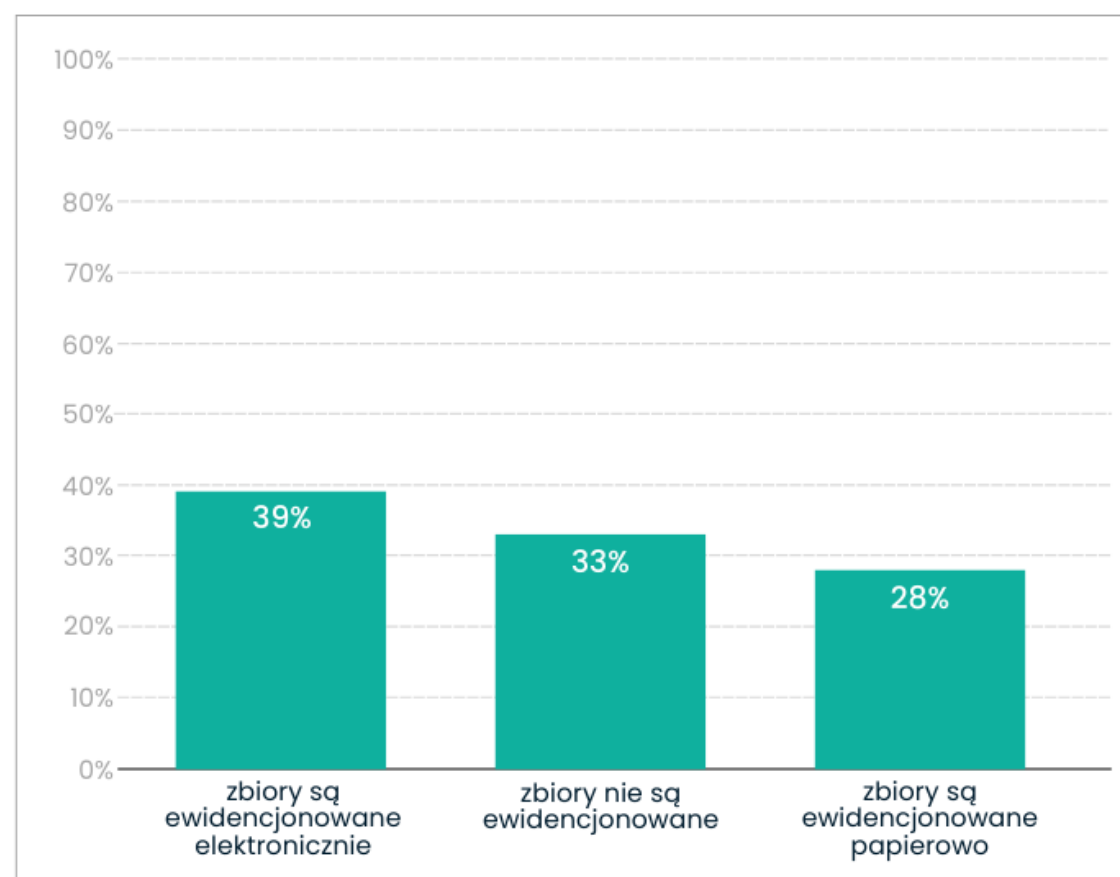
Najwięcej respondentów podało, że ich muzeum posiada kolekcję od 101 do 500 obiektów (22%) oraz od 501 do 1000 obiektów (22%). Kolekcje do 100 obiektów zaznaczyło 17% ankietowanych. Większe kolekcje, od 1001 do 2000 obiektów, wskazało 11% respondentów, a powyżej 2000 obiektów – 6%. Brak danych dotyczy 22% przypadków.

¹⁶ Rozumianej jako liczba obiektów w kolekcji, zliczając obiekty ruchome i nieruchomości służące do działalności muzealnej.

Zbiory muzeów domowych

Pytanie 4 dotyczyło sposobu ewidencjonowania zbiorów. Było to pytanie jednokrotnego wyboru. W przypadku muzeów prowadzących ewidencję zbiorów można było wybrać, czy jest to ewidencja papierowa czy elektroniczna.

Wykres 8 | Sposoby ewidencjonowania zbiorów

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

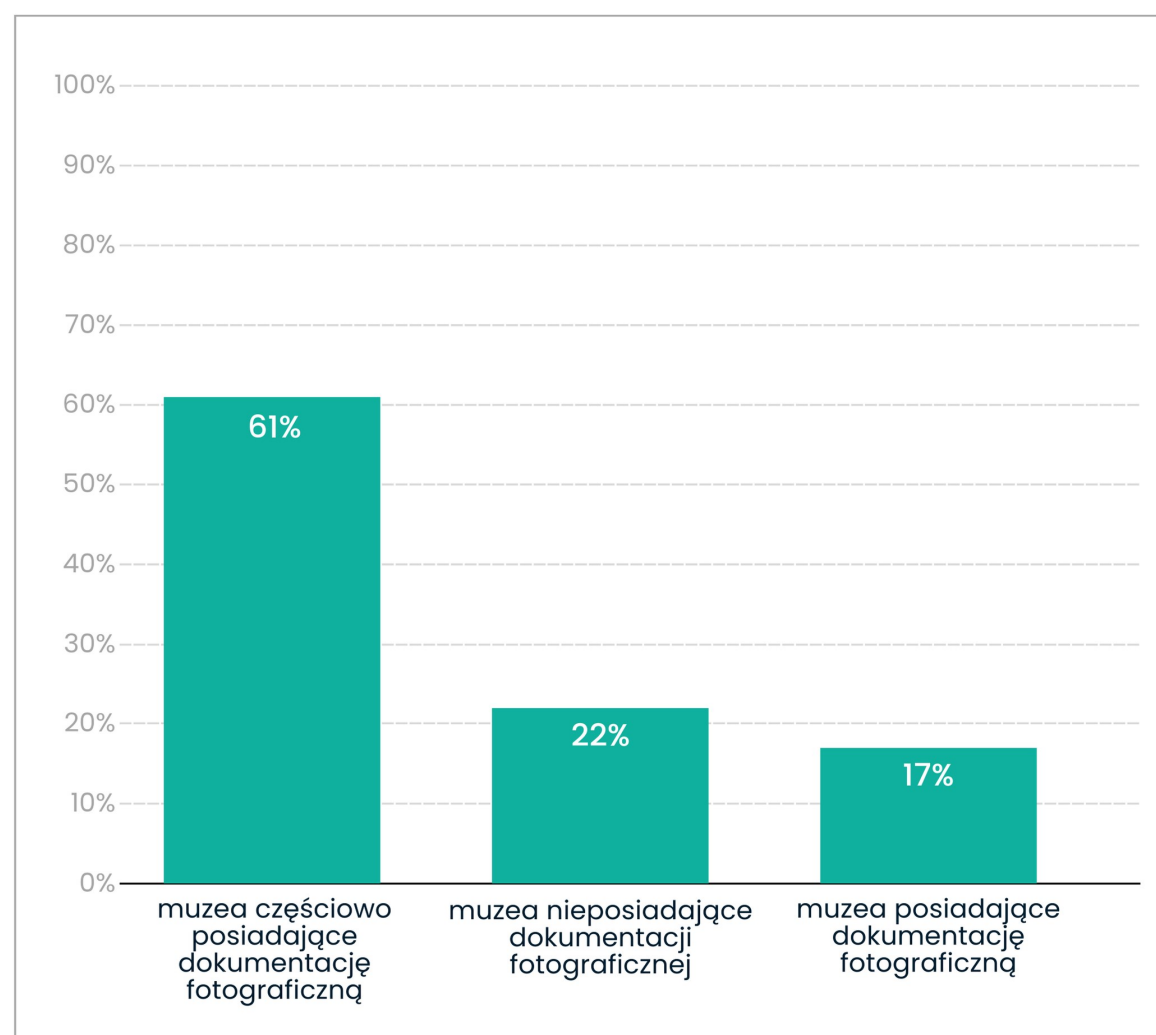
Ewidencjonowanie zbiorów

Najwięcej muzeów (39%) korzysta z systemu elektronicznego, mniej (28%) posługuje się metodami papierowymi. Natomiast 33% ankietowanych w ogóle nie prowadzi ewidencji swoich zbiorów.

Zbiory muzeów domowych

Pytanie 5 dotyczyło posiadania cyfrowego odwzorowania (dokumentacji fotograficznej) zbiorów – było to pytanie jednokrotnego wyboru.

Wykres 9 | Dokumentowanie zbiorów

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

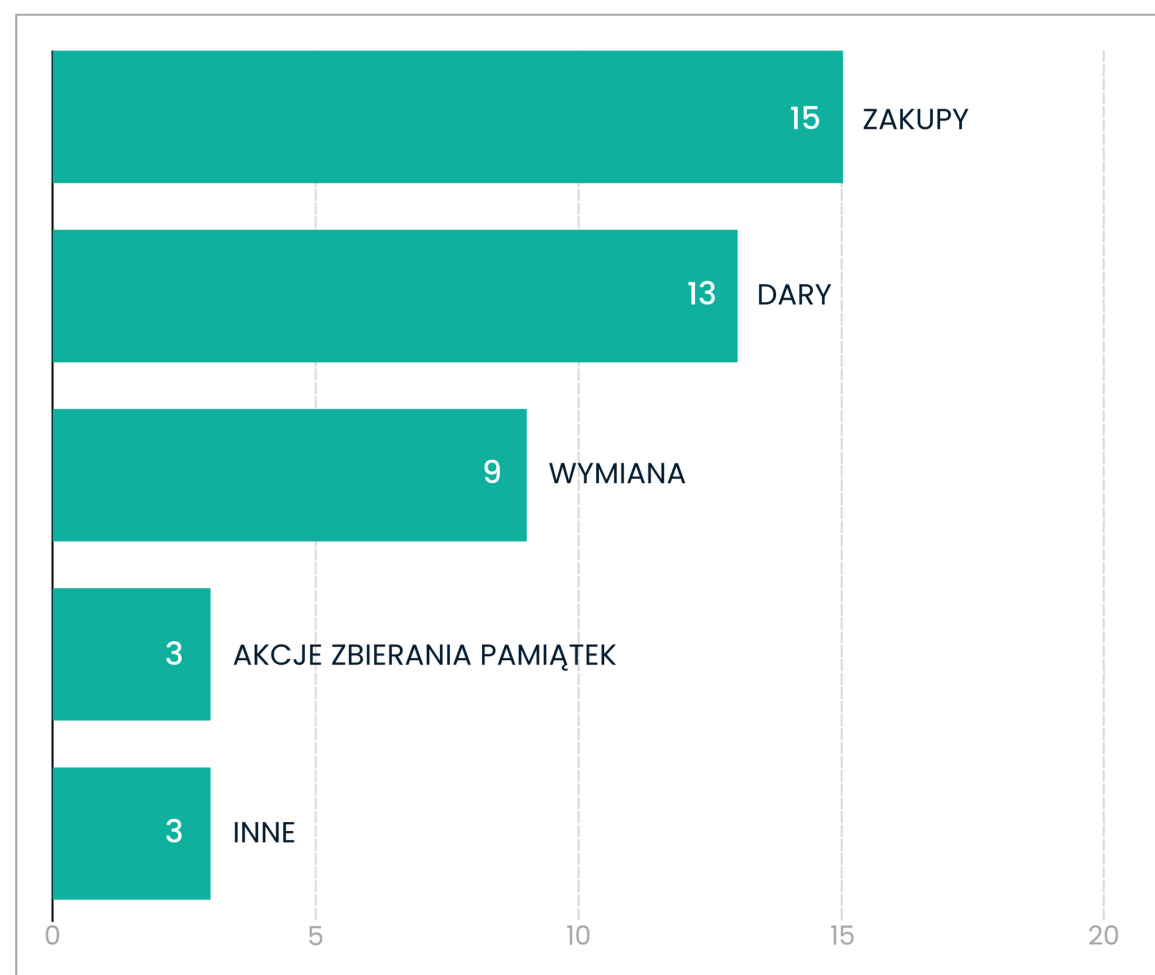
Dokumentowanie zbiorów

Ponad połowa ankietowanych (61%) posiada taką dokumentację części swoich zbiorów, a 17% – wszystkich. Z kolei 22% muzeów w ogóle nie ma tego typu dokumentacji.

Zbiory muzeów domowych

Pytanie 6 odnosiło się do sposobu, w jaki są pozyskiwane zbiory muzeów domowych. Respondenci mogli wskazać jedną lub więcej z 4 zaproponowanych, ewentualnie podać inną.

Wykres 10 | Sposoby pozyskiwania zbiorów

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Pozyskiwanie zbiorów, rozwój kolekcji

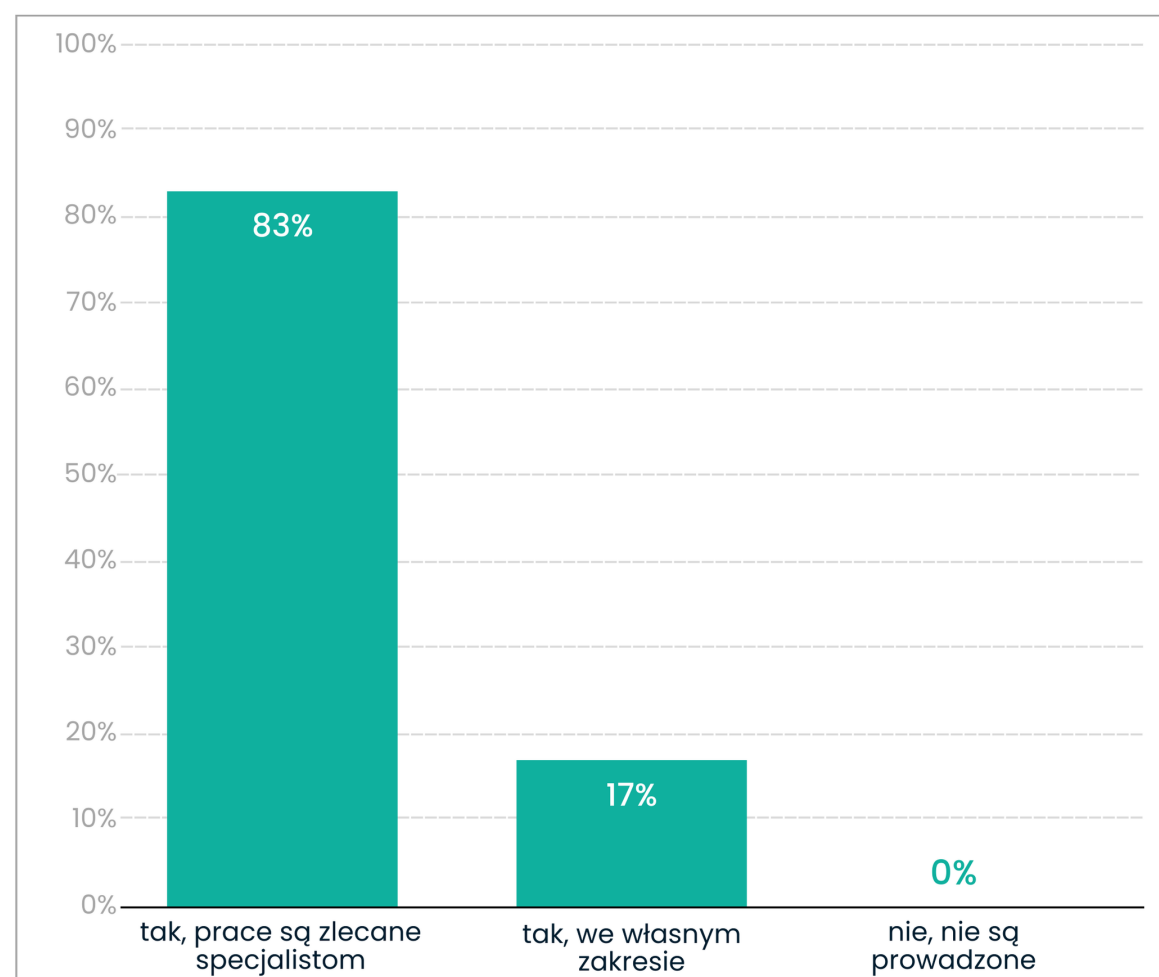
Zdecydowana większość (12) pozyskuje zbiory na różne sposoby, przy czym najwięcej (8) na przynajmniej 2 sposoby, a 4 muzea – na 3 sposoby. Ankietowani wskazują, że najwięcej muzeów uzupełnia swoje kolekcje poprzez zakupy (15), choć zdarza się też przyjmowanie darów (13). Wymiana zbiorów jest podawana przez 9 respondentów, a akcja zbierania pamiątek przez 3.

Wśród innych metod respondenci wymienili: poszukiwania z wykrywaczem metalu oraz legalne pozyskiwania do muzeum zgodnie z obowiązującym prawodawstwem (1), dziedziczenie (1) i testament (1).

Zbiory muzeów domowych

Pytanie 7 było pytaniem zamkniętym i dotyczyło przeprowadzania prac konserwatorskich zbiorów. Uczestnicy badania mogli wybrać jedną z 3 odpowiedzi.

Wykres 11 | Sposoby konserwacji zbiorów

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Konserwacja zbiorów

Zdecydowana większość respondentów (83%) odpowiedziała, że przeprowadza prace konserwatorskie we własnym zakresie, a 17% wskazało, że w ogóle nie prowadzi takich prac.

Zbiory muzeów domowych

Pytanie 21 miało na celu zbadanie sposobów współpracy z podobnymi podmiotami. W pytaniu można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź. Respondenci mieli do wyboru dwie odpowiedzi, mogli także podać inną.

Tabela 14 | Sposoby współpracy z innymi podmiotami

Sposób współpracy	Liczba wskazań
wypożyczenia zbiorów na wystawy	7
nie współpracuje	5
prezentacja zbiorów w innych miejscach (poza siedzibą)	3
Inne	3

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Najczęściej wybieranym sposobem było wypożyczanie zbiorów na wystawy (7 wskazań). Część muzeów nie współpracuje z podobnymi podmiotami (5). Bywa, że zbiory są prezentowane poza siedzibą (3). W pytaniu 21 uzyskano 3 odpowiedzi „inne”: udział w plenerach, dożynkach, festynach; udostępnianie zbiorów na potrzeby badań i publikacji oraz zgoda na bezpłatne wykorzystanie wizerunków zbiorów w publikacjach książkowych; współpraca przez internet. Pięciu respondentów podało, że nie współpracuje z podobnymi podmiotami.

Współpraca

Zbiory muzeów domowych

Pytanie 22 było uzupełnieniem pytania poprzedzającego. W tym przypadku uczestnicy mogli odpowiedzieć, z jakimi podmiotami współpracują, co pozwoliło na lepsze poznanie podejmowanych form współpracy. Respondenci mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź z 10 zaproponowanych, ewentualnie podać inną.

Najczęściej wskazywanymi podmiotami były szkoły (9 odpowiedzi). Kolejną często wybieraną formą była praca z innymi muzeami prywatnymi (8) oraz z innymi instytucjami kultury, które nie są muzeami (8). Respondenci wskazywali, że muzea podejmują działania wraz z władzami lokalnymi i regionalnymi (7) oraz innymi muzeami publicznymi, badaczami/naukowcami (6), lokalnymi organizacjami i instytucjami non profit (4). Wymieniono też: podejmowanie wspólnych działań z instytucjami naukowymi (uczelnie, instytuty badawcze) oraz z organizacjami o podanym profilu działalności (3). Nieliczni ankietowani podawali, że muzea angażują się w pracę z biurami podróży, podmiotami z sektora hotelowo-gastronomicznego (2). Jedna osoba zaznaczyła, że nie współpracuje z innymi podmiotami. W ramach odpowiedzi „inne” wymieniono stowarzyszenia historyczne.

Współpraca

Tabela 15 | Współpraca muzeum z podmiotami

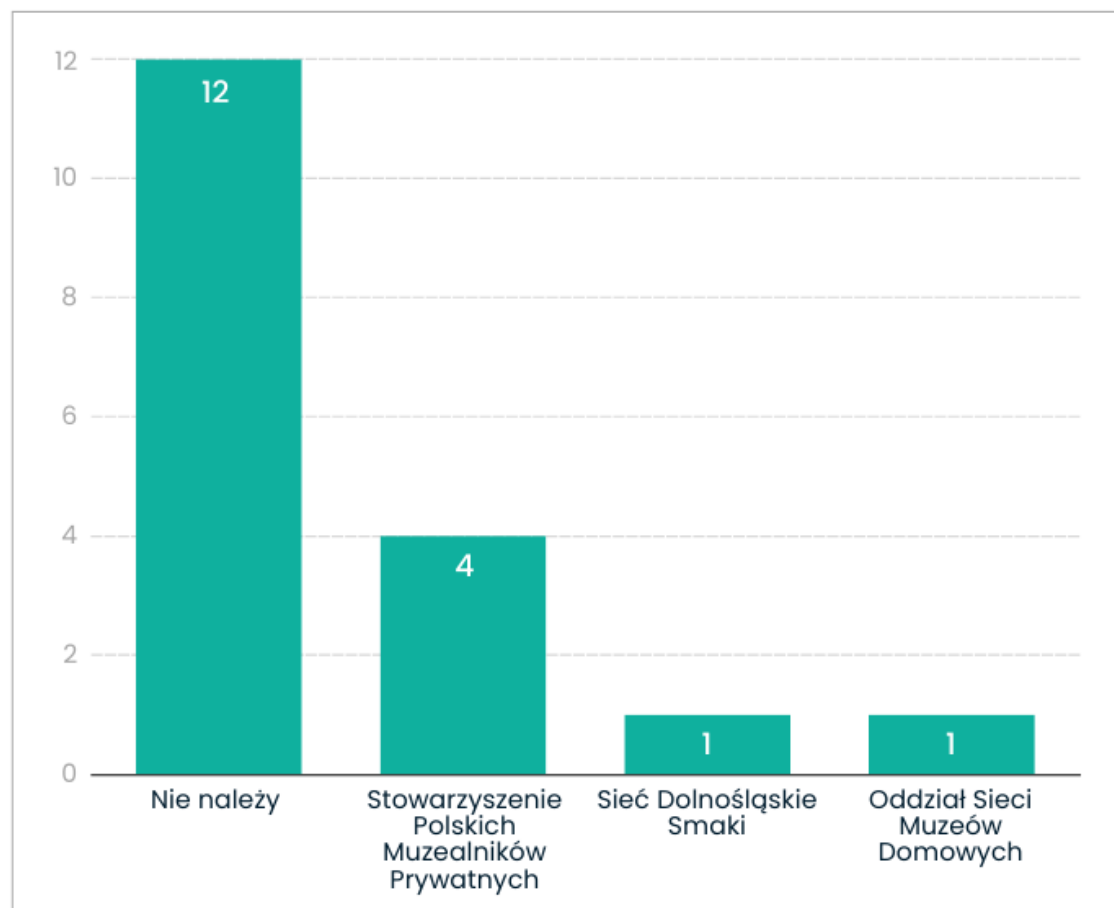
Podmiot współpracujący	Liczba wskazań
ze szkołami	9
z innymi muzeami prywatnymi	8
z innymi instytucjami kultury (nie muzeami)	8
z władzami lokalnymi i regionalnymi	7
z innymi muzeami publicznymi	6
z badaczami/naukowcami	6
z lokalnymi organizacjami i instytucjami non profit	4
z instytucjami naukowymi (uczelnie, instytutu badawcze etc.)	3
z innymi organizacjami o podanym profilu działalności	3
z biurami podróży, podmioty sektora hotelowo-gastronomicznego etc.	2
nie współpracuje	1
Inne	1

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Zbiory muzeów domowych

Pytanie 13 dotyczyło przynależności muzeum do innej sieci zrzeszającej placówki muzealne. Było to pytanie otwarte, w którym poproszono o udzielenie odpowiedzi przez podanie nazwy sieci.

Wykres 12 | Liczba muzeów przynależących do innych sieci

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Przynależność do sieci

Najwięcej ankietowanych (12) zadeklarowało, że nie należy do innych sieci zrzeszających, 4 muzea należą do Stowarzyszenia Polskich Muzealników Prywatnych, jedno muzeum wskazało na przynależność do oddziału regionalnego Sieci Muzeów Domowe, a jedno do Sieci Dziedzictwa Kulinarne i do sieci Dolnośląskie Smaki.

Zbiory muzeów domowych

Pytanie 14 dotyczyło nie samych muzeów, które często nie posiadają osobowości prawnej, a ich właścicieli – czy są oni członkami innych organizacji. Jego intencją było zidentyfikowanie sieci powiązań pomiędzy organizacjami zajmującymi się dziedzictwem. Było to pytanie otwarte, w którym poproszono o udzielenie odpowiedzi poprzez wskazanie nazwy sieci.

Tabela 16 | Przynależność właścicieli muzeów do innych organizacji

Przynależność właścicieli muzeów do innych organizacji	
Organizacja	Liczba placówek
Nie należy	8
Inne stowarzyszenia	4
Stowarzyszenie Polskich Muzealników Prywatnych	3
Ochotnicza Straż Pożarna	1
Koła Gospodyń Wiejskich	1
Lokalna Grupa Działania ¹⁷	1
Lokalna Organizacja Turystyczna	1

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Na 18 ankietowanych 8 deklaruje, że nie należy do żadnej innej sieci poza Siecią Muzeów Prywatnych. Do Stowarzyszenia Polskich Muzealników (czyli faktycznie do Sieci Muzeów Domowych) należą 3 osoby. Inne uży-

Członkostwo właścicieli muzeów w organizacjach

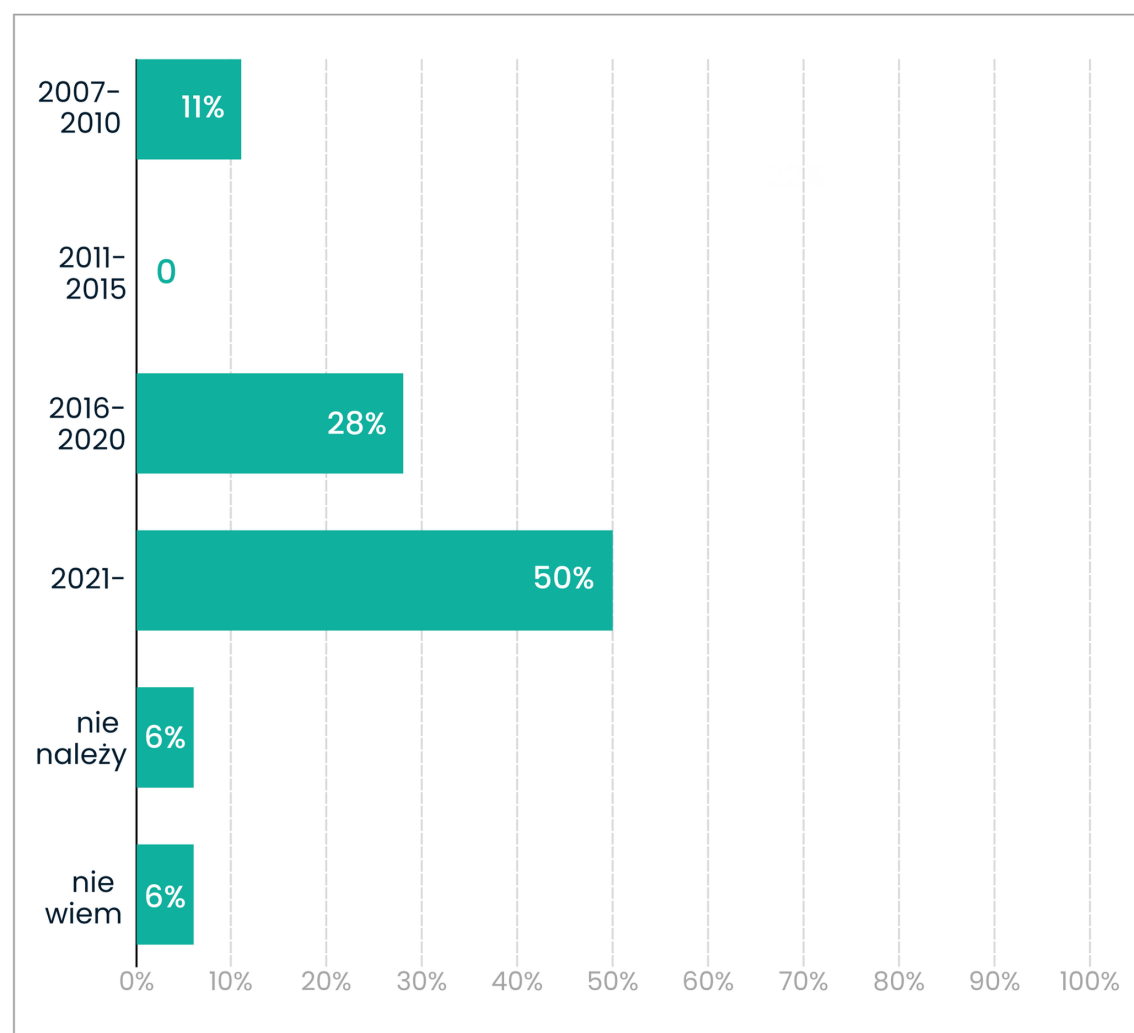
skane odpowiedzi to przynależność do organizacji pozarządowych, takich jak: Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich, lokalne stowarzyszenia, grupy działania, organizacje turystyczne.

¹⁷ Lokalna Grupa Działania (LGD) to „rodzaj partnerstwa terytorialnego, tworzonego na obszarach wiejskich w ramach unijnego programu Leader, zrzeszającego przedstawicieli trzech sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego. Zadaniem LGD jest opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju, a następnie jej wdrożenie poprzez realizację wynikających z niej przedsięwzięć i projektów, opierających się na zasobach ludzkich, kulturowych, naturalnych, historycznych itp. danego obszaru, a także na wiedzy i umiejętnościach przedstawicieli trzech wymienionych sektorów. (...) Takie oddolne, partnerskie podejście ma aktywizować wiejskie społeczności, wzmacniać spójność podejmowanych decyzji, podnosić jakość zarządzania i przyczynić się do wzmacniania kapitału społecznego w społecznościach wiejskich, a także pobudzać stosowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju danego obszaru”, <http://www.aktywnawies.pl/lokalne-grupy-dzialania-----cele-i-zadania,k54,il.html> (dostęp: 1.07.2024).

Przynależność do Sieci Muzeów Domowych

W pytaniu 12 poproszono respondentów o podanie, od którego roku muzeum należy do Sieci Muzeów Domowych.

Wykres 13 | Data przystąpienia muzeum do Sieci Muzeów Domowych

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Czas przynależności do Sieci Muzeów Domowych

Połowa ankietowanych podała, że przystąpiła do Sieci Muzeów Domowych w czasie od 2021 roku do momentu przeprowadzenia badania, 28% respondentów wskazało, że przystąpili do Sieci w latach 2016–2020, zaś 6% odpowiedziało, że nie należy do Sieci. Tyle samo ankietowanych (6%) nie jest pewnych swojej przynależności. Te ostatnie odpowiedzi mogą dziwić, ponieważ ankieta była kierowana do muzeów wchodzących w skład Sieci. Można to interpretować dwojako: z powodu słabego związku z Siecią i innymi muzeami w niej zrzeszonymi lub niedawnego przystąpienia do Sieci Stowarzyszenia Polskich Muzealników Prywatnych (czyli pośredniej przynależności do Sieci), czego wolę wyraziły władze Stowarzyszenia, a nie poszczególni członkowie.

Przynależność do Sieci Muzeów Domowych

Pytanie 23 miało na celu zrozumienie, jakie znaczenie ma przynależność do Sieci Muzeów Domowych dla uczestników badania. Chciano poznać ich motywacje, oczekiwania oraz pomysły na rozwój działalności zrzeszonych muzeów. Pytanie miało charakter otwarty.

Analizę podzielono na 3 segmenty: motywacje, oczekiwania oraz pomysły na działalność w Sieci. Taki podział umożliwił przeprowadzenie dokładniejszej interpretacji wyników. Odpowiedzi na to pytanie udzieliło 16 z 18 respondentów, w tym jedna osoba stwierdziła, że nie ma zdania, a jedna – że nie rozumie pytania.

1. Motywacja

Kategoria ma na celu zbadanie, jakie motywacje stały za uczestnikami badania w momencie przystępowania do Sieci Muzeów Domowych.

Ważnym aspektem przynależności do Sieci jest możliwość współpracy i kontaktu z innymi podmiotami, a także wymiana i dzielenie się doświadczeniem. Sieciowanie pomaga wzmacniać świadomość przynależności do danej grupy oraz jest formą ochrony i rozwoju dla muzealników domowych. Kluczowym aspektem motywującym jest możliwość zaprezentowania własnej kolekcji i swoich działań większej liczbie odbiorców. Jeden z respondentów napisał, że Sieć Muzeów Domowych może wpłynąć na poprawę sytuacji małych muzeów poprzez „wywieranie nacisku na ustawodawcę”.

Znaczenie przynależności do Sieci Muzeów Domowych

Tabela 17 | Wybrane odpowiedzi dotyczące motywacji przynależności do Sieci

L.p.	Fragment wypowiedzi	Oznaczenie respondenta
1	Możliwość zaprezentowania [kolekcji] większej liczbie odbiorców.	A3
2	Wsparcie w prowadzeniu działalności muzealnej, spotkania i wymiana doświadczeń, omawianie problemów, poznawanie innych muzeów.	A5
3	Dzielenie się doświadczeniem. Świadomość przynależności.	A4
4	Współpraca.	A8
5	Możliwość wymiany doświadczeń, wywieranie nacisku na ustawodawcę w celu poprawy sytuacji małych muzeów.	A9
6	Jest formą ochrony oraz rozwija zbiory i pomaga w ratowaniu przedmiotów zabytkowych.	A10
7	Większa możliwość poznawania kolekcji muzeum.	A16
8	Stwarza świadomość istnienia takiego zbioru dla muzealników.	A11
9	Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk.	A14
10	Szeroki kontakt i możliwość rozwoju.	A12

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Przynależność do Sieci Muzeów Domowych

2. Oczekiwania

W tej kategorii znalazły się odpowiedzi dotyczące oczekiwań co do rozwoju Sieci. Muzea liczą na pomoc, ale nie precyzują jej formy. W rozwiniętej odpowiedzi widoczny jest ostrożny optymizm. Mimo braku wyobrażenia dalszej przyszłości Sieci ankietowanym nie brakuje motywacji do dalszego w niej uczestnictwa. Zgłoszono pomysł przeprowadzenia kolejnych badań, w pogłębionej formie, w obszarze oczekiwań.

Znaczenie przynależności do Sieci Muzeów Domowych

Tabela 18 | Wybrane odpowiedzi dotyczące oczekiwań przynależności do Sieci

L.p.	Fragment wypowiedzi	Oznaczenie respondenta
1	Muzeum jest w organizacji. Liczymy na pomoc.	A18
2	Nie mam pojęcia, do czego to będzie prowadzić. Traktuję to na razie jako kolejne spoivo, dzięki któremu ktoś się z kimś pozna, ktoś zechce poświęcić czas i energię na podzielenie się jakimiś informacjami, które mogą być przydatne, a może dojdzie do jakiegoś spotkania, które zaowocuje nawiązaniem znajomości, wymianą doświadczeń, wspólną wystawą, powstaniem jakiejś publikacji...? Każdy ruch w tę stronę jest dobry. Być może w przyszłości bardziej sprecyzowana nowa ankieta mogłaby tu wniesć więcej informacji w tym temacie.	A6

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Przynależność do Sieci Muzeów Domowych

3. Pomysły na działalność w Sieci

W tej podkategorii znajdują się odpowiedzi zawierające pomysły na dalsze działania podejmowane w Sieci. Jedna z nich została powtórzona z kategorii „oczekiwania”, ponieważ pojawiają się w niej wątki dotyczące pomysłów na wspólne działania muzeów. Podkreśla się potrzebę udziału w szkoleniach merytorycznych, które mają pomóc w codziennej pracy muzealników domowych, co świadczy o dużej potrzebie profesjonalizacji działalności muzeum, zarządzania zbiorami oraz współpracy z instytucjami naukowymi/edukacyjnymi (organizacja staży i praktyk studenckich). Pojawił się pomysł wspólnego działania przez muzea zrzeszone w Sieci, np. w formie publikacji czy wystawy. Zwraca się uwagę na potrzebę obniżenia poziomu wymogów formalnych podczas rejestracji muzeum domowego.

Jedna osoba wskazała, że muzeum nie należy do Sieci, jedna z odpowiedzi zawierała stwierdzenie, że „muzeum jest w organizacji”, co uniemożliwia wyciągnięcie wniosków. Natomiast jeden z uczestników napisał „nie ma zdania”.

Podsumowując, przynależność do Sieci Muzeów Domowych jest postrzegana jako istotny czynnik wspierający rozwój muzeów, umożliwiający wymianę doświadczeń oraz promocję ich działalności. Dla wielu z nich jest to również sposób na zwiększenie rozpoznawalności, promocję ich zbiorów oraz szansa na otrzymanie pomocy. Pojawiły się też pomysły na dalsze działania w ramach Sieci, takie jak organizacja szkoleń mery-

Znaczenie przynależności do Sieci Muzeów Domowych

torycznych dotyczących budowania świadomości odbiorców. Różnorodność powyższych odpowiedzi ilustruje szerokie spektrum oczekiwań oraz pomysłów na dalszą działalność.

Tabela 19 | Wybrane odpowiedzi dotyczące pomysłów na działalność Sieci

L.p.	Fragment wypowiedzi	Oznaczenie respondenta
1	Nie mam pojęcia, do czego to będzie prowadzić. Traktuję to na razie jako kolejne spoiwo, dzięki któremu ktoś się z kimś pozna, ktoś zechce poświęcić czas i energię na podzielenie się jakimiś informacjami, które mogą być przydatne, a może dojdzie do jakiegoś spotkania które zaowocuje nawiązaniem znajomości, wymianą doświadczeń, wspólną wystawą, powstaniem jakiejś publikacji...? Każdy ruch w tę stronę jest dobry. Być może w przyszłości bardziej sprecyzowana nowa ankieta mogłaby tu wnieść więcej informacji w tym temacie.	A6
2	Nam przydałoby się kilka zajęć merytorycznych, np. archiwizacja zbiorów, rejestracja muzeum w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, stan prawny i podatkowy. Współpraca z uczelniami, także staże studenckie.	A5
3	Prostszy sposób rejestracji, bez katalogowania zbiorów.	A17

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WYNIKÓW ANKIETY

Przynależność do Sieci Muzeów Domowych

Pytanie 24 dotyczyło specyfiki muzeów domowych, a jego intencją było znalezienie różnic między muzeami domowymi a innymi muzeami. Było to pytanie otwarte, w którym poproszono o udzielenie krótkiej odpowiedzi. Odpowiedzi zostały skategoryzowane następująco:

- **Zaangażowanie i pasja** – muzea domowe wyróżniają się zaangażowaniem i pasją ich założycieli (4 odpowiedzi).
- **Szybkość i swoboda decyzyjna** – muzea domowe mogą szybciej i swobodniej podejmować decyzje (2).
- **Lokalność i związek z regionem** – muzea domowe mają silny związek z lokalnym regionem i jego historią (4).
- **Indywidualne podejście i własność założycieli** – indywidualne podejście do zwiedzających oraz fakt, że zbiory są własnością założycieli (3).
- **Ograniczenia i wyzwania** – różne ograniczenia i wyzwania, z jakimi borykają się muzea domowe, wśród nich kwestie finansowania, braki kadrowe, brak wsparcia ze strony podmiotów zewnętrznych (4).
- **Zaangażowanie społeczne** – większe zaangażowanie społeczne muzeów domowych (2).
- **Brak odpowiedzi** (1).

Specyfika muzeów domowych

Cechami wyróżniającymi muzea domowe są duże zaangażowanie i pasja ich założycieli. Dzięki większej swobodzie i szybkości podejmowania decyzji muzea te mogą elastyczniej reagować na potrzeby i zainteresowania zwiedzających. Silne powiązania z lokalnym regionem i historią sprawiają, że muzea domowe są bliższe społecznościom lokalnym. Zmagają się jednak z licznymi ograniczeniami i wyzwaniami, takimi jak brak stałego finansowania, ograniczone zasoby i brak formalnego wsparcia. Mimo to indywidualne podejście do zwiedzających oraz zaangażowanie społeczne sprawiają, że odgrywają ważną rolę w zachowywaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Przynależność do Sieci Muzeów Domowych

Pytanie 25 było pytaniem otwartym i dotyczyło tematów związanych z prywatnym kolekcjonerstwem, które powinny zostać podjęte w pierwszej kolejności. Zostało ono zaproponowane przez przedstawicieli Sieci Muzeów Domowych, którzy konsultowali ankietę na etapie przygotowywania badania. Było to pytanie otwarte, w którym poproszono o udzielenie krótkiej odpowiedzi. Spośród 18 ankietowanych odpowiedzi udzieliło 16 osób, w tym co trzecia wskazywała na konieczność wprowadzenia rozwiązań prawnych dotyczących następujących problemów¹⁸:

- szeroko rozumianej pomocy prawnej i doradztwa w kwestii prowadzenia muzeum,
- prawa dotyczącego dziedziczenia obiektów,
- uregulowania definicji zabytku archeologicznego,
- likwidacji sprzeczności w ustawie o broni i amunicji¹⁹,
- zmian uregulowań prawnych w zakresie poszukiwań z użyciem wykrywacza metali i kwestii własności znalezionych w ten sposób przedmiotów,
- przyznania muzeom prywatnym osobowości prawnej.

Wyzwania dla muzealników muzeów domowych

Trzech ankietowanych (17% odpowiedzi) wybrało w kategorii wyzwań takie kwestie finansowe jak: „Brak dostępu do środków finansowych na konserwację, digitalizację i archiwizację kolekcji”, „Brak możliwości pozyskiwania środków finansowych od sponsorów i innych organizacji z powodu braku osobowości prawnej”.

Pojedyncze odpowiedzi wskazywały na inne problemy, takie jak opis, konserwacja, archiwizacja, wymiana, wypożyczenia oraz przyszłość kolekcji. Uczestnicy badania podkreślili potrzebę stworzenia platformy do wymiany doświadczeń i wzajemnego poznania się oraz aktualizacji strony internetowej. Zasygnalizowano też problem braku współpracy ze strony państwa. W odpowiedziach wybrzmiała potrzeba poszerzenia wiedzy dotyczącej muzealnictwa prywatnego. Jedna z ankietowanych placówek postulowała, by nie katalogować zbiorów, ponieważ posiada tak różnorodne obiekty, że wątpi, czy da się to zrobić.

¹⁸ Postulaty respondentów nie są cytarami.

¹⁹ Ustawa o broni i amunicji z dnia 21 maja 1999 r., Dz.U.2024.485.

Zakończenie

Badanie miało charakter eksploracyjny, a w jego efekcie uzyskano ogólny obraz działalności muzeów prywatnych w obszarach: zbiory, organizacja, dostępność, promocja i edukacja, oraz funkcjonowania muzeów w Sieci (przynależność, motywacje, oczekiwania, potrzeby). Specyfiką muzeów biorących udział w badaniu jest lokalny charakter ich działalności. Najwięcej z nich powstało w latach 2011–2020 i później. Jedynie co trzecie muzeum rozpoczęło swoją działalność przed 2011 rokiem. Widoczne jest rosnące zainteresowanie prywatnych kolekcjonerów udostępnianiem swoich zbiorów.

Podstawową formą prezentacji są wystawy stałe. Dodatkowo połowa muzeów deklaruje pokazywanie zbiorów poza siedzibą, a co trzecie – organizację wystaw czasowych. Wśród innych form aktywności ponad połowa ankietowanych (10 wskazań) wymieniła organizowanie zajęć edukacyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców, a nieco mniej – imprezy plenerowe (8) i wydarzenia o charakterze popularyzatorskim (5). W komunikacji z otoczeniem (w tym z odbiorcami) właściciele muzeów domowych wykorzystują przede wszystkim internet. Nieliczni przygotowują ulotki, plakaty, foldery (4) i korzystają z reklamy w przestrzeni (3). Blisko ¾ ankietowanych posiada profile na Facebooku, a co trzecie muzeum ma własną stronę. Podobna liczba zamieszcza informacje o swojej działalności na innych stronach internetowych (7).

Kolekcje zbiorów muzeów domowych nie są duże – blisko 40% ankietowanych twierdzi, że liczą nie więcej niż 500 muzealiów. Jednocześnie ponad połowa ankietowanych zgłosiła brak pełnej dokumentacji fotograficznej zbiorów, a co piąte muzeum jej całkowity brak. Co trzecie muzeum nie ewidencjonuje zbiorów, a pozostałe robią to papierowo (28%) i nieco więcej (39%) elektronicznie. Niektórzy właściciele kolekcji nie byli w stanie podać nawet przybliżonej wielkości zbiorów, o czym świadczą odpowiedzi takie jak „duża”, „kilka tysięcy” czy określanie wielkości zbiorów poprzez zajmowaną przez nie powierzchnię. Brak umiejętności dokumentowania zbiorów oraz potrzeba szkoleń w tym zakresie, sygnalizowane w odpowiedziach, z pewnością nie są jedynymi przyczynami.

Pozyskiwanie zbiorów odbywa się przeważnie na kilka sposobów. Blisko połowa ankietowanych wskazała przynajmniej dwa (najczęściej zakupy i dary), nieco mniej zaznaczyło wymianę. Problematyka zarządzania zbiorami muzealnymi z pewnością zasługuje na dalsze badania.

Połowa uczestników badania deklaruje, że ich muzeum przynależy do Sieci od 2021 roku lub dołączyło później. Pięciu właścicieli muzeów podaje, że przystąpili w latach 2016–2020. Jedynie 2 ankietowanych wskazało lata 2007–2010, czyli początek funkcjonowania Sieci. Dla większości z nich (¾ muzeów biorących udział w badaniu) to jedyna przynależność. Blisko połowa właścicieli muzeów nie należy do innych organizacji, a ci, którzy deklarują członkostwo, najczęściej wymieniają stowarzyszenia

Zakończenie

o charakterze lokalnym (np. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Goleniowskiej) lub tematycznym (np. Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznej Krynoliny). Wśród motywacji przynależności do Sieci pojawiają się chęć nawiązania kontaktów, wymiana doświadczeń oraz możliwość zaprezentowania działalności większej liczbie odbiorców, a także, choć rzadziej, wsparcie merytoryczne, w tym szkolenia z zakresu zarządzania zbiorami i problematyki formalno-organizacyjnej (uzgadnianie regulaminu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Na podstawie udzielonych odpowiedzi widać, że większość właścicieli muzeów angażuje się we współpracę z podobnymi im podmiotami. Bliżko połowa respondentów (8) wskazała, że współpracuje z innymi muzeami prywatnymi oraz instytucjami kultury, a co trzeci ankietowany odpowiedział, że z muzeami publicznymi oraz badaczami. Najmniej rozwinięta jest współpraca muzeów domowych z instytucjami naukowymi, prywatnymi podmiotami zajmującymi się dziedzictwem oraz podmiotami sektora turystycznego. Najczęstsze formy współpracy dotyczą wypożyczania zbiorów na wystawy. Brak współpracy wśród badanych muzeów może wskazywać na potrzebę wzmocnienia działań integracyjnych wewnątrz Sieci Muzeów Domowych.

Muzea domowe wyróżniają się zaangażowaniem właścicieli, pasją kolekcjonerską i mocnymi związkami z lokalnym środowiskiem i jego historią. Dzięki temu stają się częścią wspólnoty i miejscem, które zapewnia kontakt z dziedzictwem. Ankietowani podkreślają też swobodę działalności

i podejmowania decyzji, co umożliwia im szybkie reagowanie na potrzeby i zainteresowania zwiedzających. Jednocześnie wśród barier wymieniono niestabilność, brak finansowania i ograniczoność zasobów, np. kadrowych. Mimo to indywidualne podejście do zwiedzających i społeczne zaangażowanie sprawiają, że muzea domowe odgrywają istotną rolę w zachowywaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Ankieta z pewnością nie wyczerpuje wszystkich pytań dotyczących działalności muzeów prywatnych oraz ich aktywności w Sieci. Pomimo rzetelnego projektowania badania, uzyskane dane uwypukliły zagadnienia wymagające dalszych, pogłębionych badań. Przykładowo 4 ankietowanych wskazuje, że nie prowadzi działań edukacyjnych, 3 nie prowadzi żadnych (poza wystawą) form aktywności, a 2 żadnych działań promocyjnych i reklamowych. Konstrukcja pytań umożliwiła zidentyfikowanie powyższych kwestii, jednak uzyskane dane nie pozwalają na poznanie ich przyczyn.

Raport może stać się punktem wyjścia do pogłębionych badań – szczególnie poznania właścicieli muzeów i zrzeszonych w Sieci kolekcjonerów, którzy nie prezentują swoich kolekcji w formule muzealnej. Kolejnym zagadnieniem wartym analizy są oczekiwania i motywacje dotyczące funkcjonowania w ramach Sieci, co mogłoby wpłynąć na planowanie jej działalności w przyszłości.

Fragment recenzji

Dr Joanny Dziadowiec-Greganić

Działalność muzeów zrzeszonych w Sieci Muzeów Domowych wpisuje się w zdobywający współcześnie coraz większą popularność nurt *community heritage*. Bazując na wspólnotach dziedzictwa charakteryzuje się on oddolnością, partycypacją, refleksyjnością, inkluzywnością, zaangażowaniem społecznym, społeczną odpowiedzialnością i niejednokrotnie sprawczością stanowiąc tym samym demokratyczne miejsca aktywnej ochrony dziedzictwa w działaniu. Inicjatywy te będące najczęściej wyrazem osobistych pasji przyczyniają się jednocześnie do zwiększania potencjału interdyscyplinarnej współpracy w obszarze dziedzictwa wypełniając niejednokrotnie luki pomijane przez tzw. tradycyjne, profesjonalne muzealnictwo. Raport w interesujący sposób przedstawia niniejsze zagadnienie, które stanowi rozległy i różnorodny obszar badawczy. Wprowadzając w tematykę małych muzeów prywatnych w Polsce prezentuje istotne wyniki badań, które są doskonałym punktem wyjścia do dalszych, pogłębionych i szerzej zakrojonych eksploracji, które Autorki rekomendują, i mam nadzieję, że będą kontynuować i rozwijać.

Spis tabel i wykresów

- 6 Tabela 1. Zestawienie zagadnień poruszanych w ankiecie
- 8 Tabela 2. Uczestnicy badania według województw
- 14 Tabela 3. Sposób upowszechniania wiedzy o kolekcji muzeum
- 16 Tabela 4. Formy aktywności
- 17 Tabela 5. Organizowane wystawy
- 18 Tabela 6. Formy promocji
- 20 Tabela 7. Formy działalności edukacyjnej
- 21 Tabela 8. Kategoria pamiątki i kolekcje osobiste
- 21 Tabela 9. Kategoria przedmioty wartościowe i cenne
- 22 Tabela 10. Kategoria literatura i druki
- 22 Tabela 11. Kategoria przedmioty codziennego użytku
- 23 Tabela 12. Kategoria sztuka i rzemiosło
- 23 Tabela 13. Pozostałe kategorie zbiorów
- 30 Tabela 14. Sposoby współpracy z innymi podmiotami
- 31 Tabela 15. Współpraca muzeum z innymi podmiotami
- 33 Tabela 16. Przynależność właścicieli muzeów do innych organizacji
- 35 Tabela 17. Wybrane odpowiedzi uczestników badania dotyczące motywacji przynależności do Sieci
- 36 Tabela 18. Wybrane odpowiedzi uczestników badania dotyczące oczekiwań przynależności do Sieci
- 37 Tabela 19. Wybrane odpowiedzi uczestników badania dotyczące pomysłów na działalność Sieci
- 10 Wykres 1. Profil działalności muzeów domowych
- 11 Wykres 2. Forma organizacyjno-prawna muzeów domowych
- 12 Wykres 3. Posiadanie przez muzea regulaminu uzgodnionego z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- 13 Wykres 4. Moment rozpoczęcia działalności muzeum – czas udostępnienia kolekcji zwiedzającym
- 15 Wykres 5. Sposoby udostępniania kolekcji przez muzea
- 24 Wykres 6. Liczba muzeów posiadających poszczególne kategorie zbiorów
- 25 Wykres 7. Wielkość kolekcji muzealnej
- 26 Wykres 8. Sposoby ewidencjonowania zbiorów
- 27 Wykres 9. Dokumentowanie zbiorów
- 28 Wykres 10. Sposoby pozyskiwania zbiorów
- 29 Wykres 11. Sposoby konserwacji zbiorów
- 32 Wykres 12. Liczba muzeów przynależących do innych sieci
- 34 Wykres 13. Data przystąpienia muzeum do Sieci Muzeów Domowych

Bibliografia

Już ponad stu kolekcjonerów przystąpiło do Międzynarodowej Sieci Muzeów Domowych, Dzieje.pl. Portal historyczny, 16 kwietnia 2024, <https://dzieje.pl/wiadomosci/juz-ponad-stu-kolekcjonerow-przystapilo-do-miedzynarodowej-sieci-muzeow-domowych> (dostęp: 31.05.2024).

Komitet ICOM DEMHIST, <https://demhist.mini.icom.museum> (dostęp: 17.11.2024).

Koźmiński A., Jemielniak D., Latusek-Jurczak D., Pikos A., *Zarządzanie. Nowe otwarcie*, Wydawnictwo Poltex, Warszawa 2023.

Koźmiński A., Piotrowski W., *Zarządzanie. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013.

Lokalne Grupy Działania – cele i zadania, Aktywna Wieś, <http://www.aktynawies.pl/lokalne-grupy-dzialania-----cele-i-zadania,k54,11.html> (dostęp: 1.07.2024).

Małopolskie Muzea Domowe, Muzeum Ziemi Sądeckiej, <https://muzeum.sacz.pl/malopolskie-muzea-domowe> (dostęp: 31.05.2024).

Muzea Domowe, Skansen Pstrężna, <https://skansen-kudowa.pl/portfolio/muzea-domowe/> (dostęp: 31.05.2024).

Nowa definicja muzeum, ICOM Poland, 24 listopada 2022, <https://icom-poland.mini.icom.museum/nowa-definicja-muzeum/> (dostęp: 7.12.2024).

Szostak A., *Raport z realizacji projektu „Muzea prywatne. Zarządzanie i finansowanie”*, Kraków 2021, https://muzea.szostak.edu.pl/wp-content/uploads/2021/12/2021-12-28_Muzea-Prywatne-Raport.pdf (dostęp: 19.08.2024).

Ustawa o broni i amunicji z dnia 21 maja 1999 r., Dz.U.2024.485.

Ustawa o muzeach z dnia 21 listopada 1996 r., Dz.U.2022.0.385.

Wykaz muzeów, <https://bip.mkidn.gov.pl/pages/rejestry-ewidencje-archiwa-wykazy/wykaz-muzeow.php> (dostęp: 19.08.2024).

Young L., *Is There a Museum in the House? Historic Houses as a Species of Museum*, „Museum Management and Curatorship”, 2007, vol. 22 (1), p. 59–77, DOI:10.1080/09647770701264952

Działalność muzeów zrzeszonych w SIECI MUZEÓW DOMOWYCH

Raport z realizacji badania

Raport dostępny na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa–Użycie niekomercyjne–Na tych samych warunkach 4.0.

Tekst licencji można znaleźć pod adresem:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Pewne prawa zastrzeżone na rzecz autorów
i Instytutu Badań Organizacji Kultury – IBOK

Publikacja jest dostępna w sieci pod adresem:
www.ibok.org.pl

Autorzy raportu:

dr Agnieszka Szostak

Marlena Błyskał

Katarzyna Nasiłowska

Dominika Pietrzyk

Redakcja raportu: dr Agnieszka Szostak

Korekta: Marta Kołpanowicz

Skład, łamanie: Weronika Trębacz

Recenzja: dr Joanna Dziadowiec-Greganić

Instytut Badań Organizacji Kultury – IBOK
ul. Prof. S. Łojasiewicza 4, 30-348 Kraków
stowarzyszenie@ibok.org.pl
www.ibok.org.pl
www.facebook.com/IBOKorg

ISBN 978-83-959488-4-8
Kraków, luty 2025